

SZAKDOLGOZAT

**Elgabaili Tira
2025**

**Miskolci Egyetem
Állam- és Jogtudományi Kar
Büntetőjogi és Kriminológiai Intézeti Tanszék**

SZAKDOLGOZAT

**Az illegális migráció és az embercsempészás hatása
és az ellene való fellépés a magyar büntetőjogban**

Konzulens:

Dr. Sántha Ferenc egyetemi docens

Szerző:

Elgabaili Tira

Miskolc, 2025

**University of Miskolc
Faculty of Law
Department of Criminal Law and Criminology**

T H E S I S

**The Impact of Illegal Migration and Human
Smuggling and the Measures Taken Against it in
Hungarian Criminal Law**

Tutor:

Dr. Ferenc Sántha PhD LL.M.

Author:

Tira Elgabaili

Miskolc, 2025

Tartalomjegyzék

Bevezetés	5
1. Az illegális, irreguláris migrációval kapcsolatos bűncselekmények	7
1.1. Bevezető gondolatok	7
1.2. Illegális/Irreguláris migráció kialakulása	7
1.3. Az illegális bűnözés kialakulásának okai	11
1.4. Nemzetbiztonsági okok	11
1.5. Gazdasági kockázat	15
Migráció és a bűnözés számának alakulása Magyarországon	16
1.6. Közös végrehajtási terv	19
2. Embercsempészás	21
2.1. Bevezető gondolatok	21
2.2. Jogtörténeti előzmények Magyarországon	23
2.3. A hatályos szabályozás és gyakorlata	29
3. Határárral kapcsolatos bűncselekmények	35
3.1. Bevezető gondolatok	35
3.2. Határárral kapcsolatos bűncselekmények történeti előzményei	36
3.3. A Büntető Törvénykönyv Különös Részének új tényállásai	40
3.3.1. A határzár tiltott átlépése (Btk. 352/A. §)	40
3.3.2. A határzár megrongálása (Btk. 352/B. §)	41
3.3.3. A határárral kapcsolatos építési munka megakadályozása (Btk. 352/C. §)	42
3.4. A Büntető Törvénykönyv Általános Részének módosításai	42
3.5. A büntetőeljárás módosításai	44
3.6. Államhatár védelme nemzetközi szerződések tükrében	46
3.7. Államhatár átlépésével kapcsolatos bűncselekmények	47
Összegzés	50
Irodalomjegyzék	52
Jogszabályjegyzék	54

Bevezetés

A migráció nem újkeletű jelenség. Társadalmunkban mindig is jelen volt az országokon belüli és országok közötti vándorlás. Hogyan kapcsolódik ez a jelenség a bűnözéshez? Úgy, ha a legális módszerek helyett, melyet egy adott ország szabályoz, az illegális utat választják a bevándorlók, hamis dokumentumokkal vagy akár embercsempészek által. A tömeges migráció az elmúlt két évszázad során jelentősen megnövekedett mind az Európai Unióban, mind pedig hazánk területén és jelentős számban érkeztek bevándorlók a fejlődő országokból. 2015-ben Magyarország az illegális migráció központjába került és a kormány megszorító intézkedéseket hozott. Elsősorban a közvélemény alakulása hatott ezekre a döntéshozatalokra. Az emberek több európai tagországban is félelmet és ellenszenvet éreztek az illegális bevándorlókkal szemben. Azonban voltak, akik szimpatizáltak velük és befogadóak voltak. Magyarországon már az első időszakban fókuszba került a Büntető Törvénykönyv Különös Részének számos kiegészítéséről szóló lépés és a kormány a bevezetett három új bűncselekményt típust és határozattal kapcsolatos bűncselekmények neveztek el. Ide tartozik a határzár tiltott átlépése, határzár megrongálása, a határzárrel kapcsolatos építési munka akadályoztatása. Ezek teljesen új tényállások a Büntető Törvénykönyvben, melyek kifejezetten az illegális migrációhoz köthetőek, ezzel is növelve a deliktumok kriminalizálást.¹ Azonban meg kell jegyezni, hogy a legtöbb európai országban a tiltott határátlépés nem számított bűncselekménynek. A későbbiekben a kormány további szigorításokat vezetett be a 2015. évi CXL. törvény egyes törvényeknek a tömeges bevándorlás kezelésével összefüggő módosításáról, melyek nemcsak a Büntető Törvénykönyvünk Különös Részét érintette, hanem teljesen átfogalmazta többek között a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvényt, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. és a 2017. évi CX. törvényt.

A szakdolgozatom célja bemutatni Magyarországon jelenlévő jogi szabályozást az illegális migráció tükrében, a Büntető Törvénykönyv módosításait, mely a tömeges bevándorlás hatására változott meg, amikor is kormány az egyre csak növekvő illegális tömegbeáramlás megfékezésére, hatékony államhatár megfelelő védelemre, a közrendet

¹ A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.), 352/A–C. § (beiktatta: 2015. évi CXL. törvény 31. §. Hatályos: 2015. IX. 15-től.)

és a közbiztonságot veszélyeztető magatartások elkerülésére még nem látott változásokat vezetett a hatályos szabályozások közé.²

A szakdolgozatom összeségében három kérdéskörre fókuszál, melyeket fejezetekre bontottam. Az első fejezetben bemutatom az illegális migrációval összefüggő bűncselekmények jellemzőit és kialakulásuk folyamatát, mely magával hordoz több biztonsági és gazdasági kockázatot is, kitérve néhány példára az Európai Unióból és hazánkból. Ezeket táblázatokkal és statisztikai adatokkal is kiegészítettem, a tények részletesebb szemléltetése érdekében.

A második fejezet az embercsempészás és az illegális migráció kapcsolatrendszerével foglalkozik. Mivel az embercsempészás az illegális bevándorlás által gerjesztett deliktum, eszkalálódása elkerülhetetlen volt az évek során. Ebben a szerkezeti egységben bemutatom az embercsempészás történeti jogállását a korábbi szabályozásokat, majd rátérek a jelenlegi hatályos szabályozásokra.

Zárásként, a harmadik fejezet a határzárral kapcsolatos bűncselekmények a történeti előzményeit és a hatályos szabályozásokat tárgyalja. A részegység tartalmazza a Büntető Törvénykönyvünk módosításait, a nemzetközi szerződések hatását ezen változtatásokra és a büntető eljárás egyes részeit érintő átalakulásokat.

A kutatásom során felmerültek bennem bizonyos kérdések, melyek megválaszolására törekedtem a szakdolgozatom írása során: Melyik tagállami reakció volt „helyes” az illegális bevándorlás kezelésére, az engedékenyebb befogadóbb reakció, avagy a magyarországi büntetőjogi szabályozás ultima ratio jellege? Eredményesek voltak az új deliktumok bevezetése a törvényi szabályozásba annak érdekében, hogy megfékezze magyar a határon átkelő illegális bevándorlókat? Választ kerestem továbbá arra, hogy lehetséges-e egy egységes európai bevándorlási politika kialakítása, avagy minden ország saját szuverén joga az, hogy megvédje határait és saját idegenrendészeti szabályrendszert hozzon létre.

Bízom benne, hogy a szakdolgozatom egységes képet tud adni ezen kérdések megválaszolására és gondolkodásra bízhatja az olvasót.

² Dr. Amberg Erzsébet: Migráció, büntetőjog, ultima ratio. A Migráció bűnügyi hatásai. Magyar Rendészetudományi Társaság Migrációs Tagozat. Budapest, 2016. 203 - 204. o.

1. Az illegális, irreguláris migrációval kapcsolatos bűncselekmények

1.1. Bevezető gondolatok

Az emberek vándorlása egyik országból a másikba szinte mindig jelen volt a történelem során. Több motivációs tényező hajtja a különböző népcsoportokat, hogy országhatárokat lépjenek át legális vagy illegális módon. Lehetséges okok közé tartozik a gazdasági, a demográfiai vagy környezeti hatások. A migráció lehet legális, mikor a törvény által szabályozott módon történik a bevándorlás folyamata. Azonban legtöbb esetben a migráció illegális úton zajlik, ilyenkor visszaélnek a bevándorlók a legális migráció nyújtotta lehetőségekkel. Ez ellenőrizhetetlen, bizonytalan, és biztonság nélküli állapot kialakuláshoz vezet. Nem szabad elfelejteni, a velejáró biztonságpolitikai kockázatokat és bűncselekményeket, mint az embercsempészás emberkereskedelem és terrorizmus.

1.2. Illegális/Irreguláris migráció kialakulása

A szakirodalom eltérően fogalmaz illegális és irreguláris szó tekintetében. A két megközelítés nem egyforma és korántsem egymás szinonimái. A közös a két szóhasználatban, hogy valamilyen szabálytalanságot, törvénybe ütköző magatartást feltételez. A különbség azonban ott mutatkozik meg, mint ahogy az IOM (International Organization for Migration – Nemzetközi Migrációs Szervezet) rávilágított, az irreguláris migrációt arra a jelenségre használhatjuk, amikor is egy népcsoport illegális módon kísérli meg átlépni az ország határát, azonban később törvényes úton valamilyen tartózkodási, menekülti státuszt szereznek ezzel tartózkodásukat az adott területen már a legalitás talaján folytatják tovább. Akkor nevezünk a szakirodalom szerint valakit illegális

bevándorlónak, ha a fent említett módon érkezik meg az adott területre, azonban nem tesz lépéseket annak érdekében, hogy törvényes státuszt szerezzen, abban az országba, ahová belépett a jogszabályokat figyelmen kívül hagyja emellett potenciálisan nem fog az első helyen regisztrált biztonságos területen maradni, mivel indíttatása már más mint egy irreguláris bevándorlónak. Az illegális bevándorló valamilyen cél érdekében tovább indul abba a tagállamba, melybe élni kíván nem, ahol csupán biztonságos, kihasználva a szabad mozgás lehetőségét az Európai Unió területén belül.³ Magyarországon 2007. évi LXXX. törvény szabályozza a menedékjogot összhangban az 1951. évi genfi egyezményvel és az Emberi Jogok Európai Egyezményével. Emellett az illegális határátlépést és az ehhez kapcsolódó tényállásokat a Büntető Törvénykönyv, 2012.évi C. törvény szankcionálja. Ilyen például a határátlépéssel kapcsolatos bűncselekmények, és az embercsempészség, melyeket a következő fejezetekben fogok részletezni.

Az illegálisan érkezőket három csoportba tudjuk sorolni: Először is a legáltalánosabb és leggyakoribb módja az illegális határátlépésnek, amikor is a bevándorlók az utazásuk megkezdése előtt felveszik a kapcsolatot az embercsempészekkel, akik egy meghatározott összegért cserébe a schengeni övezet területére juttatják az embereket. A második lehetősége az illegális bevándorlónak, ha legálisan érkeznek az Európai Unió területére meghatározott időre, azonban a hivatalos dokumentumokban megjelölt tartózkodás lejártja után nem hagyják el az országot, hanem illegálisan tovább maradnak.

A harmadik lehetőség, ha az alapvető indíttatásuk az illegális bevándorlónak az, hogy munkát szerezzenek az Európai Unió területén, azonban ehhez nem a szükséges legális utat választják, hanem mint turista érkeznek meg a schengeni zónába és illegálisan munkát vállalnak az adott ország területén, ahová le szeretnének telepedni.⁴

Migráció fogalma: *„Legszélesebb értelemben mindenkét migránsnak tekinthetünk, aki elhagyja szülő- vagy lakóhelyét. Belső migrációról beszélünk, ha a mozgás az országon belül egyik helyről a másikra irányul; külső migrációról, ha a személy más-más országba költözik. Ez utóbbival kapcsolatban szoktunk szűkítő értelemben nemzetközi migrációról beszélni.”* (Csepeli–Örkény, 2017: 109)⁵

³ Windt Szandra (2005) Az illegális bevándorlás jellemzői Dél-Európában. Kriminológiai Tanulmányok. Országos Kriminológiai Intézet. 234 – 235. o.

⁴ Emberi Jogok Illegális migráció Magyarországon (2012-2014) <https://emberijogok.kormany.hu/illegalis-migracio-magyarorszagon> letöltés ideje: 2024.10.12.

⁵Csepeli György-Örkény Antal (2017) Nemzet és Migráció ELTE TáTK https://tat.k.elte.hu/dstore/document/1540/Csepeli_orkeny_nemzet_es_migrac.pdf letöltve (2024.10.12)

Illegális migráció fogalma: *Személyek új lakóhelyre vagy tranzithelyre költözése, amely a küldő, tranzit és fogadó országok szabályozási normáin kívül történik.*⁶

A nyugat-európai országok különbözőképpen reagáltak az illegális migráció kihívásaira. Általánosságban elmondható, hogy ezek az országok inkább adminisztratív módon kezelték a migrációs válságot és az illegális határátlépés szabálysértésnek számított bűncselekmény helyett. Azonban különös veszélyt jelent egy ország szuverenitásárára és a közbiztonság garantálása egyre nehezebben volt megvalósítható. Az illegális bevándorlók kihasználva a schengeni térség nyitottságát és a szabad mozgás lehetőségét, nem álltak meg az első országba, ahová belépnek, hanem tovább mentek a célországuk felé, mely általában valamelyik nyugat-európai ország, mint Németország.

Megfigyelhető, hogy azokban az országokban, ahol nagy fokú az ellenérzés és a kirekesztettség a bevándorlók felé nagyobb arányban követnek el bűncselekményeket, mivel kevesebb eséllyel rendelkeznek a munkapiacra, mint a helybeliek. Azonban maga az illegális migráció már önmagában számos bűncselekményt vonz, mely a szervezett bűnözéshez kapcsolódik megrendítve ezzel az adott ország közbiztonságát és az állami szuverenitást.

Ezt a hatást a magyar kormány 2015-ben vette észre a migrációs válság közepette, amikor is az ország még nem látott tömegek érkezését tapasztalta. Magyarország az adminisztratív út helyett a megszorító intézkedéseket választotta és elsőként új törvények bevezetését indította el az illegális migráció megszorítása és a velejáró bűncselekmények, mint például közokirat hamisítás, embercsempészás, emberkereskedelem, terrorizmus megakadályozása ellen. Az Europol adatai szerint csak 2023-ban 223 műveletet indítottak a szervezett embercsempész hálózatok felderítésére.⁷ Az Europol összefoglalója szerint összesen 28 terrortámadás indult meg az Európai Unió területén mely 380 letartóztatással végződött.⁸ Pontosan ezen adatok miatt, a magyar kormány szükségesnek találta, hogy lépéseket tegyen és meggátolja az országon áthaladó az illegális migrációt. A 2016-os

⁶ Sironi, A. C. Bauloz and M. Emmanuel (eds.), 2019. Glossary on Migration. International Migration Law, No. 34. International Organization for Migration (IOM), Geneva.

⁷ Interconnected and digital: how migrant smugglers and human traffickers operate (17.07.2024.) <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/interconnected-and-digital-how-migrant-smugglers-and-human-traffickers-operate> letöltés ideje: 2024. 10. 13.

⁸ European Union Terrorism Situation and Trend report 2023 (TE_SAT) (19.12.2023.) <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2023-te-sat> letöltés ideje: 2024. 10. 13.

adatok alapján a jogtalan határátlépések alakulása heti bontásban történt. Átlagosan 1999 ember próbált egy héten Magyarországra bejutni, ebből 1321 átlépést akadályozott meg a határrendészet, 584 illegális bevándorlót tartóztattak fel az IBH-kapun⁹ és 94 személy ellen indult meg eljárás. Ez a tendencia 2024-re csökkenő félben van már. A megakadályozott tiltott határátlépések száma 531 fő, feltartóztatott majd az IBH-kapun átkísért személyek száma 394 fő, és az elfogott és eljárás alá volt személyek száma 8 fő volt.¹⁰

Ezek a déli, dél-nyugati határokat érintették leginkább. Az illegális bevándorlók a magyar-román, magyar-szerb, magyar-horvát határon próbálkoztak leginkább. A Magyarországra való bejutás többféleképpen is megvalósulhat. Lehetséges önállóan, de a leggyakoribb embercsempészek útján, hamis okiratokkal, tehergépjárművekben megbújva, avagy a zöldhatáron keresztül. Az illegális bevándorlók jelentős része Törökországból indult meg Magyarország felé. Első állomásuk Görögország vagy Bulgária volt, majd tovább mentek a nyugat-európai országokba, mint Németország vagy Ausztria. Így jól látható, hogy Magyarországot csupán érintették. Nem, mint célállomás szerepel a válság közepette, hanem mint tranzitország. Legtöbbször a közel-keleti vagy afrikai országokból érkeztek Magyarországra, ahol a megélhetés nehézkes, valamilyen természeti katasztrófa vagy háború van jelen. Általában a hatóságok moldovai, török, albán menekültekkel is, de nagyrészt szomáliai, algériai, marokkói, pakisztáni, tunéziai, bangladesi, eritreai illegális bevándorlókkal találkoztak.¹¹

A migráció különböző reakciókat váltott ki a társadalom tagjaiból. Volt akikben félelmet váltott ki az idegenek érkezése. Nem értették, miért nem állnak meg az első békés országban azok, akik háború elől menekültek. Súlyos ellenérzések, gyanakvás, rosszallás volt érezhető, melyben nagy szerepet kapott a média visszhangja is. Emellett voltak, akik szimpatizáltak a beérkezőkkel átérzve a kialakult helyzetüket, mellyel naponta szembesültek. A bevándorlás és a bűnözés közötti kapcsolaton belül elkülöníthetünk két csoportot. Az egyik az illegális bevándorlók által elkövetett bűncselekményeket taglalják, a másik csoport viszont az ellenük elkövetett bűncselekmények lehetnek. Ugyanis azzal, hogy a bevándorlók elhagyják otthonukat, és embercsempészekkel szövetkeznek, ők

⁹ Ideiglenes biztonsági határzár

¹⁰ Illegális migráció alakulása – heti bontásban (2024) https://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/hatarinfo/illegalis-migracio-alakulasa?weekly_migration_created%5Bmin%5D=2024-01-01+00%3A00%3A00&weekly_migration_created%5Bmax%5D=2025-01-01+00%3A00%3A00 letöltés ideje: 2024. 10. 13.

¹¹ Rádi Norbert (2016) A z illegális migrációval kapcsolatos bűncselekmények nyomozásának tapasztalatai DOI: 10.38146/BSZ.2016.12.6

maguk is áldozatokká válhatnak. Egy bizonyos összegért cserébe az embercsempészek megígérik, hogy elviszik őket egyik országból a másikba, azonban sosem lehet tudni mikor kerülhetnek az emberkereskedők kezére, vagy hiába a kifizetett útdíj lehetséges, hogy az embercsempészek helyzetüket kihasználva sosem transzportálják őket az ígért állomásra. Mindezekon túl, a tehergépjárművek zsúfolt rakterében megbúvók, avagy a viharos tengeren átkelő, az életüket teszik kockára azért, hogy elérjék az adott célállomásukat.

1.3. Az illegális bűnözés kialakulásának okai

Mint migrációval összefüggő bűncselekményt, már az 1961. évi Büntető Törvénykönyv is tartalmazta. Itt azonban még az illegális ország elhagyás és külföldön tartózkodás számított deliktumnak. Az 1978. évi büntető törvény már új bűncselekményként határozta meg az illegális külföldiek általi tartózkodást az ország területén, melyek veszélyeztethetik a magyar közbiztonságot. A törvényi tényállás meghatározásának oka volt a felerősödő nemzetközi bűnözés kialakulása. A mai hatályos Büntető Törvénykönyv, 2012. évi C. törvény világosan megfogalmazza az illegális migrációhoz kapcsolódó deliktumokat, azok büntetési tételét, minőségét és módját, melyek az elmúlt évek során szigorodtak és erős kriminalizálás figyelhető meg az illegális migrációs hullám emelkedésének hatására.¹²

1.4. Nemzetbiztonsági okok

A bűnözés mértéke a nyugat-európai országokban jelentősebb, mint hazánkban, mivel Magyarország, mint tranzitország szerepel az útvonalterven nem, mint célország. A bűncselekmények elsősorban az illegális határátlépés folytán jelennek meg. Ezek

¹² Dr. Hautzinger Zoltán: Büntetőjogi tényállások a külföldiség és a migráció vonatkozásában. A Migráció bűnügyi hatásai. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat. Budapest, 2016. 190 – 192.o.

általában három kategóriára bonthatóak: azon akik illegálisan kísérik meg saját országukat elhagyva a célországba jutást különböző hamis dokumentumok által, akik érvényes vízummal rendelkeznek, azonban a vízum lejártát követően nem hagyják el az adott ország területét, és végül de nem utolsó sorban, akik nem a megfelelő vízumkérelmet terjesztik elő a hatóságok számára, ilyen például egy turista vízummal rendelkező illegális munkavállalása. Ezt nevezi a külföldi szakirodalom, jogtalan belépésnek. Az Európai Unió 2002. november 28-i 2002/90/EK tanácsi irányelvében meghatározza a jogi eszközöket, melyeket a tagállamok kötelesek használni annak érdekében hogy megfékezzék az illegális bevándorlást, embercsempészt, emberkereskedelmet, és a szexuális kizsákmányolást. Meghatározza, hogy minden tagállam saját maga állapít meg szankciókat azzal szemben, aki segítséget nyújt haszonszerzés céljából, annak az embernek, vagy azon szervezeteknek, melyek elősegítik az illegális határátlépést. Emellett büntetőjogi szankciókat állapít meg azokra a tényállásokra, melyek sértik az országhatár tiltott átlépését és kapcsolatba hozható az illegális bevándorlással. Többek között szabályozza a bűnszervezetben történő elkövetést, mindemellett, ha életveszélyeztetéssel járó bűncselekményt követnek el, a büntetési tétel felső határa, minimum nyolc év szabadságvesztés. Összességében elmondható, hogy az irányelv felelősségre vonja, mint az elkövetőt, a bűnsegédet és a felbújtót is.¹³ Ezt az irányelvet váltotta fel a 2023. novemberében az Európai Parlament és a Tanács Irányelve az Unióba való jogellenes beutazáshoz, valamint az Unión belüli jogellenes átutazáshoz és tartózkodáshoz történő segítségnyújtás megelőzésére és az ellene folytatott küzdelemre vonatkozó minimumszabályok megállapításáról. Az új irányelv részletezte az európai ügynökségek, mint a Frontex és a Europol megerősítését az egyre növekvő illegális migráció ellen. A Frontex felmérése szerint 2023-ban 281 000 illegális határátlépést figyeltek meg, mely 18%-al több az előző évhez képest. Az illegális bevándorlók az embercsempészek által nyújtott szolgáltatásokat veszik igénybe, és irreálisan nagy összegeket fizetnek azért, hogy akár életük árán is de az Európai Unió területére jussanak. A problémát tovább tetőzi, hogy ezek az embercsempész hálózatok más bűncselekményekhez is kapcsolódnak, mint például emberkereskedelem, fegyvercsempészet, kábítószer és droggereskedelem. Ezért az új irányelv szorgalmazza

¹³ EUR-Lex (2002) 2002/946/JHA: Council framework Decision of 28 November 2002 on the strengthening of the penal framework to prevent the facilitation of unauthorised entry, transit and residence http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/946/oj letöltés ideje: 2024. 10.17.

az Európai Unió és a tagállami rendőrségek szoros együttműködését, korszerűsítik eszközeiket ahhoz hogy hatékonyabban lépjenek fel a bűnszervezetek leleplezéséhez.¹⁴

Megállapítható, hogy azok a bevándorlók, akik már letelepedtek és tartózkodási engedéllyel rendelkeznek nagyobb veszélyt jelentenek bűnözés szempontjából, mint azok, akik csak áthaladnak.¹⁵ A legjelentősebb bűnözői statisztikák Németország területéről származnak, ahol a bevándorlók által elkövetett bűncselekmények számra egyre csak növekszik. Ezek közül is felülreprezentáltak nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények. Ez lehet szexuális kényszerítés, erőszak, visszaélés, vérfertőzés, kerítés, prostitúció elősegítése, kitarottság, gyerekprostitúció kihasználása, gyermekpornográfia vagy szeméremsértés. 2015-ben 1216 áldozata volt Németországban a szexuális jellegű deliktumoknak. Ezért 2016. novemberében a német kormány kibővítette a szexuális önrendelkezés jogával való visszaélés büntetőjogi felelősségével a német Büntető Törvénykönyvet (Btk. 177. §)¹⁶ A módosítások között szerepelt a szexuális túlkapás, visszaélés, kihasználás, védtelen áldozat elleni szexuális visszaélés, vagy ha az áldozat szellemileg vagy fizikailag korlátozott. Emellett szerepet kapott még a szexuális zaklatás tényállása is. A felelősségre vonáshoz az áldozat részéről egy egyértelmű elutasítás és elegendő bizonyíték ahhoz, hogy az elkövetőt eljárás alá vonják. Németország mellett Ausztriában is jelentősen növekedett a nők ellen elkövetett bűncselekmények száma. 2016-ban Innsbruckban is megemelkedett a szexuális bűncselekmények száma. Evégett ugyanúgy 2016-ban szigorító rendelkezéseket hozott az osztrák kormány, mely a szexuális önrendelkezés jogának megsértését taglalja. (Btk. 205a §) Egyre több hír érkezik arról, hogy a lány gyermekek ellen elkövetett bűncselekmények száma nő. A UNICEF adatai szerint már a menekülttáborokban a szülők házasságra biztatják 14 és 15 éves gyermekeiket hogy megvédjék őket a szegénységtől és a kizsákmányolástól. A gyermekházasságok kötése azonban nem megoldás ezekre a problémákra.¹⁷

¹⁴ Európai Tanács az Európai Unió Tanácsa (2024) A migráncsempészség és az emberkereskedelem elleni küzdelem <https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/eu-migration-policy/migrant-smuggling-human-trafficking/> letöltés ideje: 2024. 10. 18.

¹⁵ Dr. Hegyaljai Máttyás (2016) Migráció, bűnügy, nemzetközi kitekintés. A Migráció bűnügyi hatásai. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat. Budapest, 2016. 13 - 16.o.

¹⁶ Német Büntető Törvénykönyvet módosító 50. törvény, Szövetségi Közlöny 2016, 24 - 60. o

¹⁷ Dr. Ifj. Lomnici Zoltán (2018) A kiskorú migránsok és a gyermek-menyasszonyok drámája – mit tesz Brüsszel az érdekükben? https://alaptorvenyblog.hu/a_kiskoru_migransok_es_a_gyermek_menyasszonyok_dramaja_mit_tesz_bruszel_az_erdekukben.html letöltés ideje: 2024. 10. 06.

Németországban jelenleg összesen 227 000 olyan ember tartózkodik, akiknek vissza kellene utaznia saját országukba. A 227 000 ember közül 44 ezernek nincsen semmilyen hivatalos tartózkodási státusza. A német kormány szorgalmazza a visszatelepítéseket és a kitoloncolásokat. A nagy számú bevándorlás Németországban köszönhető a kedvező szociális hálónak. Míg más országokba az illegális bevándorlóknak nehéz a munkaerőpiaci beilleszkedésük, Németország nyújtotta szociális ellátások lehetővé teszik a megfelelő keresetet.¹⁸

Így hazánkban nagyrészt rémhírek terjengenek a nyugati országokból, ahol a bevándorlók jelentős bűncselekményeket követnek el. Ez természetesen félelmet válthat ki a magyar lakosságból, és egyszerűen lehet így már formálni a közvéleményt migráció ellenessé. Azonban megfigyelhető, hogy nem az újonnan érkezettek azok, akik nagy számban követnek el bűncselekményeket, hanem már a letelepedett második generációs bevándorlók, akiknek már nyelvi és helyismereti tudása van az adott országról. Magyarországon a 2015-ös év során az ENYÜBS¹⁹ által összegyűjtött adatokból megtudható, hogy a legtöbb külföldiek által elkövetett bűncselekmények a közigazgatás rendje elleni bűncselekmények voltak. Az év során összesen 1 489 ilyen cselekmény elkövetését regisztrálták a hatóságok, melyek a 352/A. §, a határzár tiltott átlépése, a határzár megrongálása és a 352/B. §, a határzárrel kapcsolatos építési munka akadályoztatása volt, továbbá az embercsempészség 581 fővel. Ezután következett a közbizalom elleni bűncselekmények 917 fővel, melyek visszaélés kábítószerrel: 24, közokirat-hamisítás: 893, magánokirat-hamisítás: 17 és garázdaság. A közlekedési bűncselekmények, melyek száma összesen 568 fő volt. Itt többek között előfordult a közúti baleset okozása: 155, beutazási és tartózkodási tilalom megszegése melynek száma 2 fő volt. A vagyon elleni bűncselekmények 502 elkövetővel, mint például lopás, és az egészséget veszélyeztető bűncselekmények 337 fővel.²⁰ Emellett nagy számban fordult elő költségvetési csalás összesen 155 főt számolva 2015-ben. Fontos még hozzátenni azokat a bűncselekményeket, melyeket a már az országban tartózkodók követnek el: ilyen a családi kapcsolatok létesítésével való visszaélés (Btk. 355. §), mely 2013-tól van jelen

¹⁸ Dr. Ifj. Lomnici Zoltán (2018) Migráció és szexuális bűncselekmények: Nyugat-Európában is elismerik a bevándorlás drámai hatásait https://alaptorvenyblog.hu/migracio_es_szexualis_buncselekmények_nyugat_europaban_is_elismerik_a_bevandorlas_dramai_hatasait.html letöltés ideje: 2024. 10. 15.

¹⁹ Egységes Nyomozó Hatósági és Ügyészségi Bűnügyi Statisztika

²⁰ Dr. Mátyás Szabolcs: A külföldi bűnelkövetők területi és strukturális jellemzői Magyarországon. Migráció bűnügyi hatásai. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat. Budapest, 2016. 87. o.

a hazai Btk-ban, és a harmadik országbeli állampolgár jogellenes foglalkoztatása (Btk. 356. §), ami előbb 2012-ben épült be a hazai jogrendszerbe. Az illegális bevándorlók inkább a közel-keleti és a balkáni területről származtak. Leggyakrabban iraki, koszovói, szerb, afganisztáni, szíriai, ukrán, török, romániai, osztrák és szlovák állampolgárságú elkövetővel találkoztak a bűncselekmények elkövetésekor a eljáró szervek.²¹

1.5. Gazdasági kockázat

A felmérések szerint az illegálisan érkezők jelentős többsége nem vett részt felsőoktatásban. Jelentős oktatási papírok nélkül nehezen tudnak érvényesülni vagy olyan munkahelyet találni, amely megfelelően fedezi a kiadásait. Alacsony bérű munka vagy a fekete illegális munka marad a végső megoldás. A nehezített munkaerőpiaci elhelyezkedés terepet nyit arra, hogy könnyen elérhető illegális vagyonszerző tevékenység részeseivé váljanak. Ilyen lehet az embercsempészség, emberkereskedelem, okirathamisítás vagy etnikai alapon történő bűncsoportba szerveződés. Ez arra is lehetőséget nyújt az illegális bevándorlóknak, hogy ahelyett, hogy megpróbálnának beilleszkedni a társadalomban, és oktatásban, nyelvtanulásban részt venni, egyszerűen tovább mennek a következő országba, ahol jobb lehetőségeket találnak, ezzel is nehezítve a hatóságok feladatát a regisztrációval vagy a nyomon követéssel.²² Az illegális bevándorlók bűnelkövetésének számos magyarázatáról ad számot a szakirodalom. Az első ok a már említett kedvezőtlen munkaerőpiaci beilleszkedés. A második a szervezett bűnözéshez való kapcsolatuk. A beérkezetteknek kevés kötődése van a helyi társadalomhoz, de a beérkezés minőségét tekintve már kialakult kapcsolatokkal rendelkeznek a szervezett bűnözői hálózatokkal. Ezért az egyszerű pénzszerzés egy módja, csatlakozni ezen szervezetekhez, melyek leginkább prostitúcióval, droggal, pénzmosással, fegyverkereskedelemmel foglalkoznak. Harmadik elmélet szerint az illegális bevándorlók jogsértő magatartása feltételezhető a befogadó ország törvényeinek ismerethiánya miatt is, ezért könnyebben követnek el szabálysértéseket,

²¹ Urbán Ferenc: Bevándorlás és bűnelkövetők kapcsolata Magyarországon. Migráció bűnügyi hatásai. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat. Budapest, 2016. 70 – 71. o.

²² Póczik Szilveszter: A bűnözés és a kisebbségek. Gönczöl Katalin - Kerezsi Klára - Korinek László - Lévay Miklós: Kriminológia, szakkriminológia. Complex Kiadó. Budapest, 2006. 587 - 588. o.

bűncselekményeket, mint a helybéliek. Emellett a szegényes lakókörülmények is talajt biztosítanak arra, hogy a bűnözés részévé váljanak, jellemzően vagyon elleni bűncselekményeket követnek el. (Urbán, 2016: 60. – 65.)

Migráció és a bűnözés számának alakulása Magyarországon

2022-ben a határrendészet általi felmérés alapján, összesen egy hónapban 114 bevándorló próbálkozott meg átlépni Magyarország határát hamisított dokumentumokkal, ez 2023-ra csökkenő tendenciát mutatott, akkor 83-en kísérelték ezt meg havonta. Azonban meg kell jegyezni, hogy a hamis dokumentumokkal való határátlépés nem mutat csökkenést a 2015-2016-os adatok és a 2022 és 2023-as felmérésekhez képest. A leggyakoribb hely erre Csongrád megye itt 2023-ban egy éven belül 622 eset volt, majd Bács-Kiskun megye itt 169 próbálkozást regisztráltak. Ezt követte a repülőtéren megkísérelt 295 belépés hamis dokumentumokkal, majd Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 329 darab és Hajdú-Bihar megye 19 kíséreltetel. Összességében felfedezhető a határrendészeti statisztikákból, hogy a legtöbben a szerb-magyar határon próbálkoztak a határátlépéssel hamis dokumentumokkal, itt 1050 esetet regisztráltak 2022-ben. Ez a tendencia 2023-ban 689 volt, a migrációs válság közepette 2015-ben is csupán 522 esetet regisztráltak. (1.táblázat)

	2015	2016	2022	2023
Szerbia	522	468	1050	689
Ukrajna	588	516	232	322
Repülőtér	355	58	232	207
Összesen	1630	1164	1803	1450

1. Táblázat

Illegális migráció hamis dokumentumokkal való határátlépések száma évekre bontva (esetszámok)²³

Ez mind azt bizonyítja, hogy az illegális migráció még mindig olyan jelenség, melyre hatalmas figyelmet kell fordítani, a 2015-ös évek után csökkenés volt megfigyelhető,

²³ National Headquarters of the Hungarian Police General Situation Report on the Border Management 2023. I-XI.

azonban a 2021-es és 2022-es évek során ismét megemelkedett azok száma, akik illegális módon próbálkoztak azzal, hogy az Európai Unió területére jussanak. Ez köszönhető egy enyhülési folyamatnak, melyet a tagországok alkalmaztak a megszorítások után, emellett a tapasztalatoknak, melyet az embercsempészek szereztek. Így már könnyebben árulnak hamis papírokat az illegális bevándorlóknak. Emellett a már letelepedett bevándorlók tanácsokat adhatnak az újonnan érkezőnek, és a már itt élő diaszpóra egyfajta húzóerő is lehet azok számára, akik hasonló életkörülmények szerint akarnak élni. Fontos megjegyezni, hogy a statisztikai adatok rávilágítanak, a határmenti háborús helyzet miatt érkezett bevándorlótömegekre is. Azonban nemzetiségileg lebontva 2023-ban a legmagasabb illegális dokumentáció török eredetű volt összesen 149 török dokumentumokkal érkező illegális bevándorlót fogott el a rendőrség, ezt követően 117 szerb nemzetiségűt és 92 ukránt.

A kérdés felmerül ilyenkor, hogy ezeknek a dokumentumoknak hány százaléka volt valós és mennyi volt közülük hamis. Mint már tárgyaltuk, az illegális migrációs útvonal általában Törökországból indul, ezért nem meglepő a magas számú elfogott törökországi útlevel. Mára már köztudott, hogy a török nemzetiség megszerzése akár legális úton sem nehéz. Befektetéssel, ingatlanvásárlással vagy leggyakrabban menekült státusz útján ember tömegek kaptak Törökországban hivatalosan török állampolgárságot. Ezért is lehetséges, hogy az illegálisan beérkezők nagy része csupán néhány évvel ezelőtt tett szert a török állampolgárságra, és ezen dokumentumokkal próbálkoznak az illegális határátlépéssel. Megfigyelhető a kiugró számú illegális közokirat hamisításhoz használt szerb nemzetiség is. Ez azzal magyarázható, hogy mielőtt beléptek Magyarország területére az illegális bevándorlók, az embercsempészek Szerbiában állomásoztatták őket, ahol nagy valószínűséggel jutottak hamis dokumentumokhoz, melyeket a szervezett bűnözés tagjai állítottak ki számukra. *(2.táblázat)*

A közokirat hamisítás büntette, mint tényállás a magyar Büntető Törvénykönyvben meghatározottak szerint alapesetben három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.²⁴ Előkészület miatt vétséget követ el így egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Az elkövetés tárgya hamis, más nevére szóló közokirat, melynek fogalmát a Btk. 195. § (1) határozza meg. Ez lehet igazolvány, bizonyítvány,

²⁴ Btk 342. § (1) 342. § (1) Aki hamis közokiratot készít, vagy közokirat tartalmát meghamisítja, hamis, hamisított vagy más nevére szóló valódi közokiratot felhasznál, közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

hivatalos nyilvántartások, hatósági határozatok, egyéb hivatalos okmányok, mint születési anyakönyvi kivonat.²⁵

	2021	2022	2023
Török	23	75	149
Szerb	220	208	117
Ukrán	316	123	92
Összesen	971	907	756

2. Táblázat

Illegális migráció hamis dokumentumokkal való határátlépések száma nemzetiség alapján (esetszámok)²⁶

Összességében megállapítható, hogy a külföldi bűnelkövetők száma Magyarországon a 2016-os év során növekedésnek indult, azonban korántsem akkora, mint a magyar állampolgárságú bűnelkövetők száma. Ráadásul 2017-re ez a tendencia csökkent és csupán a 2020-as 2023-es évben indult emelkedésnek újra, a migrációs hullám újonnan megindulásának hatására. 2016-ban a külföldi bűnelkövetők száma az országban 7 097 volt, míg a magyaroké 93 836. 2017-ben már csökkent mindkettő adat, a külföldiek száma 4 177, a magyarok 88 719 bűncselekményt követtek el. Ezután a tendencia tovább csökkent az évek során. Visszatérés 2020-ban volt tapasztalható, amikor is a magyarok 130 795 a külföldiek 8 081 jogszabályba ütköző cselekményt hajtottak végre, majd a külföldi elkövetőknél csökkenés volt tapasztalható, még a magyar elkövetők száma növekedésnek indult. Ezután a legfrissebb KSH adatok szerint a tavalyi év során a magyarok 145 078 darab törvényszegést hajtottak végre, és a hatóság pedig 8 014 külföldi állampolgár általi elkövetést regisztrált. Ezen adat majdnem eléri a 2020-as számot, azonban a 2016-os migrációs válság alatt regisztrált elkövetések száma hazánkban még mindig csekélyebb, mint a környező országokban mért adatok. (3. táblázat)²⁷

²⁵ Dr. Görgényi Ilona, Dr. Gula József, Dr. Horváth Tibor, Dr. Jacsó Judit, Dr. Lévay Miklós, Dr. Sántha Ferenc, Csemáné Dr. Váradí Erika (2013) XXXIII. A közbizalom elleni bűncselekmények. Közokirat-hamisítás. Magyar büntetőjog. Különös rész. Wolters Kluwer Kft. Akadémiai Kiadó, 2016.

²⁶National Headquarters of the Hungarian Police General Situation Report on the Border Management 2023. I-XI.

²⁷ Központi Statisztikai Hivatal (2024) 11.1.1.4. Regisztrált elkövetők és elkövetések https://www.ksh.hu/stadat_files/iga/hu/iga0004.html letöltés ideje: 2024. 10. 17.

Év/Elkövetők	2016	2017	2020	2023
Magyar állampolgárságú	93 836	88 719	130 795	145 078
Külföldi állampolgárságú	7 097	4 177	8 081	8 014

3. Táblázat

Elkövetők/Elkövetések állampolgárság szerint

1.6. Közös végrehajtási terv

2016 óta ismételtelen növekedésnek indult az Európai Unió felé az illegális migráció, mely okai többek között a szélsőjobboldali terrorizmus. A Frontex adatai szerint 2023-ban több mint 355 ezer illegális bevándorló lépte át az Európai Unió határát, mely az elmúlt évek során mért legmagasabb érték. Az Európai Parlament és a tagországok politikusai egyre inkább szorgalmazzák a migrációs törvények megszorítását, a kitoloncolásokat és a hazatérítéseket. Érdekes megjegyezni, hogy pont emiatt a fellépés miatt Magyarország súlyos ellenszenvet kapott az Európai Unió részéről, azonban most hasonló lépések megtételére törekszenek, melyeket az Magyarország már a migrációs válság elején szorgalmazott.²⁸ Az elején nagyobb engedékenységgel és megértéssel csupán adminisztratív rendelkezéseket hozó Európai Unió megszavazott egy új menekültügyi tervet, melyet tervek szerint 2026-ban fognak bevezetni. Több jogi megszorító rendelkezést hoztak, melyet a tagállamok érvényesíteni fognak területükön, hogy visszaszorítsák a még mindig jelentős bevándorlást. A Bizottság már 2020-ban megpróbálkozott a paktum elfogadtatásával. Az Európai Parlament és a Tanács ezévből fogadták el a javaslatot, mely már 2024. június 11-én hatályba léptett. A közös európai rendszer lényege, hogy a tagállamok az év végéig saját nemzeti lépéseiket kidolgozzák, új jogszabályokat alkossanak annak érdekében, hogy a közös végrehajtási tervet meg tudják valósítani. A paktum tíz pillérből áll: az első az Eurodac felállítása, mely egy közös

²⁸ Dr. Ifj. Lomnici Zoltán (2024) A migrációt szorgalmazó uniós és tagállami politikusok súlyos felelőssége az antiszemitizmus elharapódzása miatt <https://alaptorvenyblog.hu/kereses?search=n%C3%A9metorsz%C3%A1g&page=3> letöltés ideje: 2024. 10. 15.

migrációs és menekültügyi információs rendszer. Lényege hogy segítse a tagállamokat abban, hogy minél könnyebben adaptálják az új jogszabályokat a nemzeti rendszerükbe. A második szabályzás az Európai Unió külső határaitra fókuszált, mely egy forradalmasított rendszer felállítására törekszik azért, hogy a beérkező illegális migrációs hullámot feltartsa és visszaküldje az illegális migránsokat a saját országukba. Célja gyors és hatékony ügyintézési folyamat létrehozása. A harmadik pontja a paktumnak egy olyan szociális háló kiépítése, mely a beérkezőkre koncentrálódik és elősegíti a munkaerőpiacon való elhelyezkedésüket, mindemellett védelemben részesíti a családokat, megfelelő fizikai és mentális támogatást nyújtva. A negyedik pont szerint egy gyorsabb és hatékonyabb menekültügyi elbíráló rendszer kiépítésére van szükség, ahol a szükséges letelepedési dokumentumok kiállítása rövidebb idő telik. Az ötödik megállapítás szerint a tagországoknak nagy figyelmet kell szentelniük a tisztességes és tényleges visszaküldésre is. Emellett a hatodik és hetedik fejezet azt részletezi, hogy a tagállamoknak az illegális bevándorlási terhet meg kell osztaniuk annak érdekében, hogy megfékezzék annak lehetőségét, hogy egy másik tagállam csábítóbb legyen az embertömegek számára és megkíséreljék a tovább utazást a célország felé. A nyolcadik pont arra ösztönzi a tagállamokat, hogy felkészültek legyenek egy hasonló válsághelyzetre, és a gyorsabb reagálás érdekében építsenek ki különböző védőmechanizmusokat a belső politikai és jogi rendszerükben. A fentmaradó kilencedik és tizedik pont pedig a beérkezettekre irányítja a figyelmet. Részletezi az integráció fontosságát és az alapvető emberi jogok védelmét a tagállamok belső jogi rendszerében.²⁹

²⁹ European Commission (2024) Setting out a plan to put the Migration and Asylum Pact into practice https://commission.europa.eu/news/setting-out-plan-put-migration-and-asylum-pact-practice-2024-06-12_en letöltés ideje: 2024. 10. 14.

2. Embercsempészes

2.1. Bevezető gondolatok

Ebben a fejezetben részletezni fogom az embercsempészt, mely az illegális migráció körében elkövetett egyik leggyakoribb bűncselekmény, helyét a magyar jogrendszerben, jogtörténeti előzményeit, hatályos szabályozását és gyakorlatát a Kúria által hozott bírósági határozatokon keresztül. Emellett kitérek a migrációs válság által bekövetkezett módosításokra, melyek szigorítottak és új bűncselekményeket vezettek be a magyar Büntető Törvénykönyvbe.

Az embercsempészséről a 2012. évi C. törvény, az új Büntető Törvénykönyv 353§ rendelkezik³⁰, mely 2013. július 1.-től hatályos. Az embercsempészsnek van alap és minősített esete is, melyet a törvény szabályoz. Az embercsempészes mára már egy teljesen elterjedt bűncselekmény, határokon átnyúló tevékenység és nagyon bonyolult felderíteni a teljesen hálózatot, s ellene fellépni. Nemcsak tagállami szinten szükséges lépéseket tenni, hanem a teljes Európai Unió szükséges ahhoz, hogy megsemmisítsék ezeket a bűnszervezeteket. Magyarország közép-európai elhelyezkedése végett kedvelt terület az embercsempészek számára. A tőlünk keletre és délre lévő országok területeiről érkeznek az illegális bevándorlók, akik embercsempészek segítségével szándékoznak a tőlünk nyugatra lévő országba menni.³¹

Az embercsempészt számos más bűncselekményt is vonz magával. Beszélhetünk akár a lopásról, közokirat-hamisításról vagy csempészaruk szállításáról is.

³⁰ 353.§ (1) Aki államhatárnak más által a jogszabályi rendelkezések megszegésével történő átlépéséhez segítséget nyújt, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészt vagyoni haszonszerzés végett, államhatár átlépéséhez több személynek segítséget nyújtva, vagy az államhatár rendjének védelmét biztosító létesítmény, illetve eszköz megsemmisítésével vagy megrongálásával követik el. (3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészt a csempészt személy sanyargatásával, fegyveresen, felfegyverkezve, üzletszerűen vagy bűnszövetségben követik el. (4) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a (3) bekezdés a) pontja szerinti embercsempészt a b) - e) pontban meghatározott módon a (3) bekezdés b) pontja szerinti embercsempészt az a), illetve a c) - e) pontban meghatározott módon követik el. (5) A (3) vagy (4) bekezdésben meghatározott bűncselekmény szervezője vagy irányítója tíz évtől húsz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (6) Aki embercsempészsre irányuló előkészületet követ el, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

³¹ Mayer Erika Noémi: Az embercsempészes elkövetési és ítélkezési gyakorlata Magyarországon. 145. o.

Megjelenik egy nagy összegű pénzforgalom is. Az embercsempészség megvalósíthat emberkereskedelmet is, ha a csempészeknek az illegális bevándorlók nem tudják kifizetni a meghatározott összeget a szállításért, és ledolgoztatják velük az összeget. A kifizetés már nemcsak kézpénzben történik, hanem a technológia fejlődésével már megjelennek a crypto valuták is. Ilyen a bitcoin, vagy a darkweben előforduló fizető lehetőségek, mely megalapozza a pénzmosást, terrorizmust és a zsarolóvírusok terjedését.³²

Az Europol és az Interpol adatai szerint, a bevándorlók 90%-a veszi fel a kapcsolatot az embercsempészekkel annak érdekében, hogy eljuttassák őket a kívánt országba. A szervezetek becslései szerint az embercsempészek évi bevétele 4,7 – 6 milliárd euró között mozog. Az ekkora mértékű embercsempész hálózatok nemcsak embereket szállítanak már, hanem megjelennek egyéb illegális tevékenységek is, mint a drog- és kábítószer szállítás, prostitúció, fegyverszállítás és a terrorizmus is. Az Európai Unió létrehozta az Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegtettség Ellen (EMPACT) mely kifejezetten az embercsempész hálózatok ellen küzd és célja az illegális migráció megfékezése a 2022- 2025 tartó idő szakban. A platform összehangolja a tagállamok működését és a 2022-es adatok szerint összesen 3646 személyt tartóztattak le, 3285 vizsgálatot indítottak el és az eljárás során 2 267 655 eurót foglaltak le.³³

A hazai szabályozásban az embercsempészség a közigazgatás rendje elleni deliktumok kategóriájába tartozik, azonban ugyanúgy veszélyezteti a közbiztonságot is. Az embercsempészség és az emberkereskedelem két külön fogalom, melyet nem szabad összetéveszteni. Az emberkereskedelem a Btk. 192.§ szerint, ha valaki ellenszolgáltatás fejében megvásárol valakit, és kényszer vagy fenyegetés hatására jogellenes tevékenység elvégzésére kötelezi.³⁴ Ezzel szemben az embercsempészségben résztvevők önálló

³² Póczik Sz. (2021). Embercsempészség, nemzetközi bűnügyi együttműködés, ítélethozatal. Bel- ügyi Szemle, 69(10), 1851-1868. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.10.12>

³³ Európai Tanács az Európai Unió Tanácsa (2024) A migráncsempészség és az emberkereskedelem elleni küzdelem <https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/eu-migration-policy/migrant-smuggling-human-trafficking/> letöltés ideje: 2024. 10. 25.

³⁴ 192. § (1) Aki mást a) elad, megvásárol, elcserél, ellenszolgáltatásként átad, átvesz, vagy b) az a) pontban meghatározott cselekmény megvalósítása érdekében szállít, elszállásol, elrejt, vagy másnak megszerez, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (2) Aki mást rendszeres előny szerzése céljából munkavégzésre, munka jellegű tevékenység végzésére, egyéb szolgáltatásra, vagy jogellenes cselekmény folytatására a) megtevesztéssel, a sértett nevelésével, felügyeletével, gondozásával, gyógykezelésével kapcsolatos, illetve a sértettel kapcsolatban fennálló egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyával visszaélve, vagy a sértett kiszolgáltatott helyzetét kihasználva rábír, vagy b) erőszakkal vagy fenyegetéssel kényszeríti, büntetett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (3) Aki mást a (2) bekezdésben meghatározott cselekmény megvalósítása érdekében toboroz, átad, átvesz, elad, megvásárol, elcserél, ellenszolgáltatásként átad vagy átvesz, másnak megszerez, szállít, elszállásol, elrejt, büntetett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (4) Aki a (2) vagy a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt szexuális cselekmény végzése vagy emberi test tiltott felhasználása érdekében követi el, büntetett miatt öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.(5)

akaratakból keresik fel a csempészeket, hogy ellenszolgáltatás fejében egyik ország területéről a másikkra juttassák el őket.

2.2. Jogtörténeti előzmények Magyarországon

Az embercsempészség, mint *sui generis* deliktum viszonylag későn került be a magyar jogrendszerbe, bár már a századforduló során megtalálható volt, de később kodifikálták, mint önálló bűncselekményt. Először, a tiltott határátlépés kapcsán került a Büntető Törvénykönyvbe, mint bűnsegélyi alakzat. Innen ered, maga az embercsempészség bűncselekménye. Később a jogalkotó, kiemelte a deliktumot és szankciókkal ruházta fel, majd egyedüli bűncselekménynek minősítette.

Az 1880-as évek során felerősödött a kivándorlás Magyarország területéről, főképp az Amerikai Egyesült Államok irányába. A munkásosztály kecségetető új ajánlatok révén elhagyta az országot, hogy magasabb bérért vállaljanak állást. A külföldi munkáltatók által nyújtott lehetőségek hatására, megemelkedett az ügynökök száma, akik elősegítették a munkásosztály kiáramlását, és minél több embert sikerült rábírnuk a kiutazásra, annál nagyobb bért kaptak. Így került szabályozás alá a kivándorlás közvetítése a magyar Büntető Törvénykönyvben. Ez volt az 1881. évi XXXVIII. törvény a kivándorlási ügynökségekről.³⁵ E törvény szerint, aki engedély nélkül

A büntetés a (2) vagy a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény esetén öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, a (4) bekezdésben meghatározott bűncselekmény esetén öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha azt a) tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére, b) a sértett sanyargatásával, c) hivatalos személyként, e minőséget felhasználva, vagy d) több ember sérelmére követik el. (6) A büntetés a (2) vagy a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény esetén öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, a (4) bekezdésben meghatározott bűncselekmény esetén öt évtől húsz évig vagy életfogytig terjedő szabadságvesztés, ha azt a) tizenkettedik életévét be nem töltött személy sérelmére, vagy b) életveszélyt vagy különösen súlyos hátrányt okozva követik el. (7) Aki emberkereskedelem és kényszermunkára irányuló előkészületet követ el, az (1) bekezdésben meghatározott esetben vétség miatt egy évig, a (2) vagy (3) bekezdésben meghatározott esetben büntetett miatt három évig, a (4) bekezdésben meghatározott esetben egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (8) Aki a) a (2) bekezdésben meghatározott emberkereskedelem és kényszermunka sértettjének munkáját, munka jellegű tevékenységét, egyéb szolgáltatását vagy jogellenes cselekményét igénybe veszi vagy felhasználja, három évig terjedő szabadságvesztéssel. b) az a) pontban meghatározott bűncselekményt szexuális cselekmény igénybevételeivel vagy emberi test tiltott felhasználása érdekében követi el, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

³⁵ 1881. évi XXXVIII. tc. „2.§ Aki ily engedély nélkül a kivándorlást közvetíti, mennyiben ezen tette közben a büntetőtörvények súlya alá eső cselekményt nem követett el, kihágást követ el, s annyiszor, amennyiszor, háromszáz forintig terjedhető pénzbüntetéssel és két hónapig tartható elzárással büntetendő,

munkásokat közvetít egyik országból a másikba, kihágást követ el, és elzárással is büntethető, ha e törvény úgy rendelkezik. Azonban a jogalkotó is tisztában volt azzal, hogy a kivándorlást megtiltani nem lehet. Megfigyelhető, hogy a kivándorlás okozásáért elősorban az ügynökségeket hibáztatták, akik csábítással, rábeszéléssel meggyőzik a munkásréteget, hogy hagyják el az ország területét. Az ügynökségeknek engedéllyel kellett rendelkezniük ahhoz, hogy munkájukat el tudják végezni, amit a belügyminisztérium állította ki számukra. A törvény az engedély nélküli szervezetek ellen lépett fel. Meghatározta a deliktum nemét, ami kihágás volt és az utána járó szankciót, mely lehetett hatósági felügyelet, okozott kár megtérítése, és elzárás.³⁶

A következő törvény mely, e tényállást tartalmazta az 1903. évi VIII. törvénycikk a határrendőrségről.³⁷ Az indoklásban megtalálható, hogy a romániai, szerbiai országhatár mentén megnövekedett a nőcsempészet, mivel a balkáni bordélyházak női dolgozóit Magyarország területéről szállították. Az embercsempészek ígéreteik szerint, munkaközvetítőknek adják át őket, miután átlépték a határt, a fent említett munka szóba sem kerül először. Az embercsempészek ígéretei és csábítására magyar nők százai hagyták el az országot, és kényszerítés hatására bordélyházban kellett dolgozniuk. A rendőrséget is szankcionálja a törvény. A jogalkotó szerint, az ő figyelmetlenségük hatására történhettek meg az illegális határátlépések, és határrendészet felállítását rendelte el az ország déli régiójába, hogy megakadályozzák a kivándorlási ügynökség munkáját. Emellett a törvény szabályozta az útlevél szabályok megsértését és a tiltott be- és kivándorlást is. A határrendészek bizonyítékokat tudtak gyűjteni a törvénszegésekről, így elkövetőket eljárás alá tudták helyezni.³⁸

Majd ezután, az 1908. évi XXXVI. törvénycikk a büntetőtörvénykönyvek és a bűnvádi perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról 45.§ (3) bekezdése foglalkozott az embercsempészés deliktumával, melyben a jogalkotó megfogalmazta a kerítés vétségét,

azon hatóságok által és azon eljárás szerint, melyeket az 1880. évi XXXVII. törvénycikk alapján kiadott belügyminiszteri rendelet megállapít.”

³⁶ Ezer év törvényei (2024) 1881. évi XXXVIII. törvénycikk indokolása a kivándorlási ügynökségekről <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=88100038.TVI&searchUrl=/ezer-ev-torvenyei%3Fpagenum%3D43#lajid5030> letöltés ideje: 2024. 10. 20.

³⁷ 1903. évi VIII. tc. „2.§ A határrendőrség feladata: j) nőcsempészet meggátolása; n) az útlevél szabályok áthágása, tilos visszatérés, nőcsempészés, a külföldiek bejelentésére s lakhatására vonatkozó szabályok megszegése által elkövetett kihágások eseteiben első fokon való rendőri büntető bírászkodás; o) a csempészet megakadályozásában való közreműködés és az erre hivatott közegek támogatás”

³⁸ Ezer év törvényei (2024) 1903. évi VIII. törvénycikk indokolása a határrendőrségről, szentesítve 1903. III. 11. kihirdetve: 1903. III. 14. Wolters Kluwer <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=90300008.TVI&searchUrl=/ezer-ev-torvenyei%3Fpagenum%3D45> letöltés ideje: 2024. 10. 20.

a bordélyházakhoz kapcsolódó női illegális külföldre szállítás bűncselekményéhez kötődő üzletszerű csempészt.³⁹ A törvény indoklásából kitűnik, hogy bevezetették a „rábírás” fogalmát, a hölgyek megszerzése helyett. Ennek oka, hogy az embercsempészek akarataik ellenére bírták rá nőket arra, hogy szabadságukat veszélyeztetve, hagyják el az ország területét és erkölcsiségüket sértő munkát végezzenek. A törvény védeni kívánta a nők szabadságát és önelhatározását, melyet az elkövetők befolyásoltak és korlátoztak. Emellett megfogalmazta az erkölcsiség sérelme elleni deliktumot. Ezért bármilyen üzletszerűen elkövetett női embercsempészt büntetendő volt.⁴⁰ Az indoklásban olvashatjuk, hogy az 1940: XVIII. tc. nem volt elegendő a határokon átnyúló bűnözés és hamis útlevelel használat megfékezéséhez, ezért a törvényalkotó bevezette az 1948. évi XLVIII. törvénycikket, a büntetőtörvények egyes fogyatékoságainak megszüntetéséről és pótlásáról. A XII. fejezetben található 48. § tartalmazta a tiltott útlevelelhasználatra és tiltott határátlépésre vonatkozó rendelkezéseket.⁴¹ Az embercsempészt sui generis bűncselekményre változtatta a jogalkotó és büntetésére öt év börtönt rendelt el. Továbbá már a kísérlet is büntetendő volt azok számára, akik másnak segítséget nyújtottak illegális határátlépés céljából és ehhez hamis iratokat is szolgáltatottak. Ha megfigyeljük a jogszabály szövegezését, ez a rendelkezés a segítő, mint bűnsegédet állít elő, vagyis enyhébb büntetésre számíthat, mint maga a tettes. Továbbá beemeli a rendelkezésbe a

³⁹ 1908. évi XXXVI. tc. „45. § Tekintet nélkül a sértett nő korára és erkölcsiségére, a kerítés büntett, ha a tettes: 1. családsággal, erőszakkal vagy fenyegetéssel követi el; 2. a cselekményt hozzátartozója (Btk. 78. §), nevelés, tanítás vagy felügyelet végett rábizott vagy neki alárendelt nő ellen követi el; 3. a nőt külföldre szállítja vagy szállíttatja; 4. a kerítéssel üzletszerűleg foglalkozik, vagy kerítés miatt már egyszer büntetve volt büntetésének kiállítására óta tíz év még el nem telt.”

⁴⁰ 1908. évi XXXVI. törvénycikk indoklása a büntetőtörvénykönyvek és a bűnvádi perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról (2024) Wolters Kluwer <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=90800036.TVI&searchUrl=/ezer-ev-torvenyei%3Fpagenum%3D46> letöltés ideje: 2024. 10. 20.

⁴¹ 48. § (1) Vétséget követ el és öt évig terjedhető fogházzal büntetendő, aki más nevére szóló útlevelet vagy a határ átlépésére jogosító egyéb okiratot használ, a saját nevére vagy harmadik személy nevére szóló útlevelet vagy ilyen okiratot másnak használatra átengedi, magáról vagy útitársáról hamis bejelentést tesz, a hatóságot a határ átlépésére való jogosultsága tekintetében egyébként félrevezetni törekszik vagy a határt meg nem engedett módon lépi át, úgyszintén aki az 1903:VI. tc. 2. §-a értelmében elrendelt útlevélkötelezettség esetében az ország területén, illetőleg annak meghatározott részében útlevél nélkül utazik vagy közlekedik.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott vétség kísérlete büntetendő. (3) Büntett miatt öt évig terjedhető börtönnel, hivatalvesztéssel és politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésével büntetendő, aki másnak az (1) bekezdésben meghatározott valamely cselekmény elkövetésére segítséget nyújt.

jogalkotó az embercsempészéssel kapcsolatos deliktumokat is, mint az okirat hamisítást. Ha ez csoportosan történt, akkor a büntetési tétel öt év fegyházra módosult.⁴²

Az 1957. évi 12. törvényerejű rendelet az ország területének elhagyására vonatkozó büntetések kiegészítéséről szól, mely az előző törvény, vagyis az 1948. évi XLVIII. törvény 48. § a büntető törvények egyes fogyatékoságainak megszüntetéséről és pótlásáról szóló törvényhez adott hozzá egy fontos minősítést. A 2. § - 3. § (1) (2) szerint, hat hónaptól egészen öt évig terjedő börtönbüntetést érdemel az, aki terjeszti az illegális határátlépés lehetőségét, és aki rendszeresen üzletszerűen segítséget nyújt, egytől tíz évig terjedő börtönbüntetésre ítélték, majd vagyonelkobzásban is részesítették. A rendelet említést tesz a tudomásszerzés büntetéről is kivéve, ha elkövető hozzátartozója tudott a bűncselekményről.⁴³ Az 1961. évi V. törvény 204. § az embercsempészes, már a közbiztonság elleni bűncselekmények közé sorolta. Megfigyelhető az is, hogy itt az embercsempészes nem, mint a tiltott határátlépés jelent meg, hanem önálló fejezetet kapott.⁴⁴ Megjelenik a jogszabályban a kitiltás és a vagyonelkobzás is, mint mellékbüntetés. Ez azzal magyarázható, hogy a bűnsegéd, veszélyes a társadalomra, hiszem ő gyűjti össze az embereket, akiktől jelentős mértékű vagyonra tesz szert, anélkül, hogy bármilyen tisztességes munkát végezne, megélhetése biztosított. Továbbá a segítségnyújtás mellett az összebeszélés, mint büntetendő deliktum is megjelent a jogszabályban. A 206. § (1) bekezdés pedig a feljelentés elmulasztását taglalja, azzal az elkövetővel szemben, aki embercsempészt készülni végrehajtani. Mulasztás esetén egy

⁴² ezer év törvényei (2024) 1948. évi XLVIII. törvény cikk indokolása a büntető törvények egyes fogyatékoságainak megszüntetéséről és pótlásáról <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=94800048.tvi&searchurl=/ezer-ev-torveny%3fpagenum%3d51> letöltés ideje: 2024. 10. 21.

⁴³ 1957. évi 12. törvényerejű rendelet “1. § A büntető törvények egyes fogyatékoságainak megszüntetéséről és pótlásáról szóló 1948. évi XLVIII. törvény 48. §-a jelen törvényerejű rendeletben foglalt rendelkezésekkel egészül ki. 2. § Aki tiltott határátlépés elkövetésére irányuló hírverést fejt ki, vagy másokat e cselekmény elkövetésére felhív, hat hónaptól öt évig terjedhető börtönnel büntetendő. 3. § (1) Aki tiltott határátlépéshez rendszeresen vagy üzletszerűen segítséget nyújt, egy évtől tíz évig terjedhető börtönnel és vagyonelkobzással büntetendő. (2) Aki hiteltérdemlő tudomást szerez arról, hogy az (1) bekezdésben meghatározott büntetett elkövetése készül vagy ilyen büntetett elkövetek és erről a hatóságnak, mihelyt teheti, jelentést nem tesz, két évig terjedhető börtönnel büntetendő. Az elkövető hozzátartozója (1950. évi II. törvény 29. §) a feljelentés elmulasztása miatt nem büntetendő.”

⁴⁴ Embercsempészes 204. § Aki tiltott határátlépéshez üzletszerűen segítséget nyújt, erre ajánlkozik vagy összebeszél, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósult meg, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Mellékbüntetésként vagyonelkobzásnak és kitiltásnak is helye van.

év szabadságvesztésre ítélte őt a jogalkotó. Kivéve, ha azt az elkövető hozzátartozója teszi.⁴⁵

Az embercsempészség tényállását ismételten módosította az 1978. évi IV. törvény. Itt már a rendészeti deliktumok között szerepelt. A jogszabály szerint, aki haszonszerzésből segítséget nyújt kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztést érdemel. Az üzletszerű elkövetés pedig minősítő tényező volt, öttől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel volt súlytandó. Itt is megjelenik a vagyonelkobzás és a kitiltás, mint mellékbüntetés.⁴⁶

Az 1989. évi XXVIII. törvény a külföldre utazásról és az útlevélről című törvény, mely az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatával, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányával összhangban került megalkotásra, ismételten a tiltott határátlépés részeként értelmezte az embercsempészséget. A 20. § (1) bekezdése részletezi az 1956. október 23-i események miatt tiltott határátlépések dekriminalizációját. Eltűnt a jogszabályból az üzletszerűség, a feljelentési kötelezettség és a mellékbüntetések is megszűntek. Továbbá a korábbi embercsempészség tényállásán is módosított. Alapesetté nyilvánította a fegyveresen elkövetett illegális határátlépést, és szabálysértéssé alakította az elkövetőnek nyújtott segítséget.⁴⁷

Az 1990-es évek során megnövekedett embercsempészség és illegális határátlépések arra sarkallták a jogalkotót, hogy szigorúbb törvényeket hozzon annak érdekében, hogy megfékezzék az illegális tevékenységet. Az 1997. évi LXXIII. törvény

⁴⁵ Tiltott határátlépés vagy embercsempészség feljelentésének elmulasztása 206. § (1) Aki hiteltérdemlő tudomást szerez arról, hogy a) a 203. § (2), illetőleg (3) bekezdése szerint minősülő tiltott határátlépés, vagy b) embercsempészség elkövetése készül, avagy c) tényleges szolgálatot teljesítő katona tesz tiltott határátlépésre előkészületet, vagy d) még le nem leplezett ily bűncselekményeket követek el, és erről a hatóságnak, mielőtt teheti, jelentést nem tesz, egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (2) Az (1) bekezdés alapján az elkövető hozzátartozója nem büntethető.

⁴⁶ 218. § (1) Aki államhatárnak más által a) engedély nélkül, b) meg nem engedett módon történő átlépéséhez segítséget nyújt, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészséget a) vagyoni haszonszerzés végett, b) államhatár átlépéséhez több személynek segítséget nyújtva követik el. (3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészséget a) a csempésztett személy sanyargatásával, b) fegyveresen, c) üzletszerűen követik el. (4) Aki az (1) – (3) bekezdésben meghatározott embercsempészségre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (5) Az embercsempészség elkövetőjével szemben mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

⁴⁷ "Tiltott határátlépés 217. § Aki a Magyar Népköztársaság államhatárát engedély nélkül vagy meg nem engedett módon fegyveresen lépi át, büntetést követ el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő."

218. § (1) Aki tiltott határátlépéshez (217. §) vagyoni haszonszerzés végett vagy az ilyen cselekményeket elősegítő szervezet tagjaként vagy megbízásából segítséget nyújt, büntetést követ el és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott módon a Magyar Népköztársaság államhatárának engedély nélküli vagy meg nem engedett módon történő átlépéséhez, segítséget nyújt, vétséget követ el és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő."

a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításai között szerepelt az anyagi jellegű haszonszerzés, mint célzat, és deliktumként vezette be az előkészületet. A következő szigorításokat az 1998. évi LXXXVII. törvény 52.§ tartalmazta.⁴⁸ Az indoklásban olvasható, hogy az embercsempészség tényállását a törvény nem módosította, egyedül a kiszabható büntetési tételeken emelt, így minősített eset lett az embercsempészséghez kötődő magatartás, mely kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel volt büntetendő.⁴⁹ Az ekkori hatalmon lévő kormány a kriminálpolitikát részesítette előnyben, ezért is figyelhető meg jelentékes mértékű szigorítás a bűnözéssel szemben.

A 2000 évek elején hatályba lépő törvény, mely az 1978. évi IV. törvényt módosította, ismét változtatott az embercsempészség tényállásán. Az új törvénymódosítás azért volt jelentős, mivel már az Európai Unióhoz való csatlakozás vonatkozásában íródott. Az 2001. évi CXXI. törvény 27. § lépett az eddigi Btk. 218. § (1) – (3) bekezdésének a helyébe. A jogszabály, mely 2002. április 1-től volt hatályos, eltávolította a tiltott határátlépést, és ehelyett „nem engedett módon” kifejezést használta. Emellett egy rendbeli bűncselekménnyé nyilvánította az embercsempészséget, a korábbi bűnhalmazathoz képest. Az embercsempészség alap tényálláshoz egytől öt évig tartó, bűnsegédhez három évig terjedő szabadságvesztést rendelt. Az embercsempészség minősített esetét pedig úgy szabályozta, hogy ha üzletszerűen, fegyveresen vagy a csempésztettrel sanyargatásával történik, ekkor kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntette.⁵⁰ A jogszabály változása két aspektusban figyelhető meg. Először is jogalkotó kiszélesítette a határátlépést fogalmát, bármelyik határra, másodjára hiányzik a célzat a megfogalmazásban, így nagyobb az esély a deliktum végrehajtásának.

⁴⁸ 52. § A Btk. 218. §-a helyébe a következő rendelkezés lép: 218. § (1) Aki tiltott határátlépéshez (217. §) vagyoni haszonszerzés végett segítséget nyújt, büntetett követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (2) Aki a Magyar Köztársaság államhatárának engedély nélkül vagy meg nem engedett módon történő átlépéséhez vagyoni haszonszerzés végett segítséget nyújt, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (3) Aki a cselekményt bűnszervezet tagjaként vagy megbízásából követi el, büntetett miatt az (1) bekezdés esetén öt évtől tíz évig, a (2) bekezdés esetén két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (4) Aki az (1) – (3) bekezdésben meghatározott embercsempészségre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (5) Az embercsempészség elkövetőjével szemben mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.”

⁴⁹ A büntető jogszabályok módosításáról szóló T/250. számú törvényjavaslat indokolása (2024) <https://jogkodex.hu/doc/6047387> letöltés ideje: 2024. 10. 21.

⁵⁰ 27. § A Btk. 218. § (1) – (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek: „(1) Aki államhatárnak más által a) engedély nélkül, b) meg nem engedett módon történő átlépéséhez segítséget nyújt, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészséget a) vagyoni haszonszerzés végett, b) államhatár átlépéséhez több személynek segítséget nyújtva követik el. (3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészséget a) a csempésztett személy sanyargatásával, b) fegyveresen, c) üzletszerűen követik el.”

Azért volt fontos, hogy kihagyják ezt a célzatot, mivel a határrendészeti vélemények és tapasztalatok azt mutatták, hogy ezt nehéz volt bizonyítani.

Ezért a szigorítás része volt az, hogy bármely célzat okot adott arra, hogy az embercsempészás bűncselekménynek minősüljön.⁵¹ Továbbá, ez minősített esetnek számít kiegészülve a felfegyverkezett minősített tényállással.⁵² Megfigyelhető a törvény szövegezéséből, hogy a jogalkotó nem említette a bűnszervezetben való elkövetést, mivel a magyar Büntető Törvénykönyv általános része már szankcionálta ezt a tényállást.

2.3. A hatályos szabályozás és gyakorlata

A 2012. évi C. törvény, mely 2013. július 1-jén lépett hatályba, közigazgatás rendje elleni bűncselekményekhez sorolta az embercsempészás büntetést. Visszakerült a tényállásba a bűnszövetségben való elkövetés, és a felfegyverkezett magatartás. A jogszabályból megfigyelhető, hogy a szabadságvesztés és a kiutasítás büntetése együttesen alkalmazható.⁵³ Valamint bírói mérlegelési körbe tartozik a közügyektől való eltiltás is. Ha az elkövető embercsempészás deliktumát hajtja végre, lehetősége van a bíróságnak arra is, hogy a szabadságvesztés, kiutasítás mellett közügyektől való eltiltás mellékbüntetést is kiszabja.⁵⁴ Azonban a büntetés kiszabás során a kiutasítás és a pénzbüntetés együtt nem alkalmazható, ahogy azt a Kúria 2015. évi határozatában is látható: embercsempészás miatt elfogtak egy orosz állampolgárságú férfit, akit szabadságvesztésre és pénzbírságra ítélték. Ügyészi fellebbezés hatására, a terhelten a törvényszék kiutasításra is ítélte, melyet helyben is hagyott az elsőfokú bíróság. Azonban a másodfokú bíróság ezt az ítéletet jogellenesnek tekintette, mivel pénzbüntetés és

⁵¹ Köhalmi László: A határőrség hatáskörébe tartozó bűncselekmények az új Btk. Novella tükrében. 147. – 150. o. <https://www.pecshor.hu/periodika/2002/kohalmi.pdf> Letöltés ideje: 2024. 10. 22.

⁵² Csemáné Váradi Erika – Görgényi Ilona – Gula József – Lévay Miklós – Sántha Ferenc: Az embercsempészet. Magyar Büntetőjog Különös Rész II. Bíbor Kiadó, Miskolc 2002

⁵³ 353. § (1) Aki államhatárnak más által a jogszabályi rendelkezések megszegésével történő átlépéséhez segítséget nyújt, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészt a) vagyoni haszonszerzés végett, vagy b) államhatár átlépéséhez több személynek segítséget nyújtva követik el. (3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészt a) a csempésztett személy sanyargatásával, b) fegyveresen, c) felfegyverkezve, d) üzletszerűen vagy e) bűnszövetségben követik el. (4) Aki embercsempészésre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

⁵⁴ Kúria Bfv.I.5/2023/15.

kiutasítás egymás mellett nem alkalmazható. Így a Kúria a kiutasítást eltörölte. (EH 2016.04.B6)⁵⁵

Emellett a bűnsegély, mint elkövetési magatartás jelenik meg a jogszabályban. A 2012. évi II. törvény 204. § a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartás rendszeréről, a tiltott határátlépés, az útiokmánnyal kapcsolatos szabálysértés című fejezete is szabályozza a bűnsegéd fogalmát, és *sui generis* deliktumént, vagyis már önmagában is büntethető bűncselekményként határozza meg. Az államhatár átlépése megvalósulhat mind pszichikai mind fizikai segítségnyújtással. A fizikai segítségnyújtás leginkább az országhatár illegális átlépését szorgalmazó cselekedet, míg a pszichikai segítség inkább tanács, irányadás, az illegális átkelőhelyek bemutatása. (EBH 2003.928) A 14/2013. sz. büntető elvi határozat szerint, aki segíti harmadik országbeli állampolgár jogellenes belépését az Európai Unió területére, vagy már azon belüli mozgását, embercsempészt hajt végre. Az Európai Parlament és a Tanács 562/2006/EK irányelve alapján elmondható, hogy a belső határokat ellenőrzés nélkül át lehet lépni.⁵⁶ Mindemellett a Kúria 2019. április 16-án hozott döntése alapján megállapítható, hogy embercsempészt nemcsak az országhatár közelében követhető el, habár ott a leggyakoribb, hanem az ország területén bárhol. A helyszín jelentéktelen az embercsempészt elkövetése szempontjából, feltéve, hogy az elkövető célja az, hogy az illegális bevándorlót az országhatáron átsegítse. Ha a magatartást megkísérli vagy véghez is viszi, a bűncselekmény befejezetté válik.⁵⁷

A törvény 353. § (4) bekezdése szerint az embercsempészt előkészülete is büntetendő tényállás, akkor is, ha kísérlete nem valósul meg. A Kúria indoka erre, hogy ilyenkor az önkéntes elállás nem megállapítható, mivel ha a rendőrök nem jelennek meg a helyszínen a cselekmény befejezetté vált volna.⁵⁸

A törvény meghatározása alapján az elkövetés alanya bárki lehet. Csak szándékosan követhető el, azaz a Btk. 7. § alapján kimondható, hogy az elkövető a cselekményt kívánta és annak következményeibe bele is nyugodott, ezt *dolus directusnak* vagyis egyenes szándéknak nevezzük. Így hiába van tudatában annak, hogy a deliktumot a társadalom ellenzi, ő abba szándékosan belenyugszik. Megjelenik a jogszabályban ismételtlen a vagyoni haszonszerzés, mint célzat, melyet az előzőekben kivezetettek a

⁵⁵ Kúria, Bfv. III. 892/2015.

⁵⁶ Csemáné Váradiné Erika – Görgényi Ilona – Gula József – Lévay Miklós – Sántha Ferenc: Az embercsempészt. Magyar Büntetőjog Különös Rész II. Bíbor Kiadó, Miskolc 2002

⁵⁷ Kúria Bfv.I.1.323/2018.

⁵⁸ Kúria Bhar.II.93/2023/11.

nehéz bizonyítás végett. Azonban jelen állás szerint, ez már nem alapesetnek minősül, hanem minősített tényállás vagyis, ha az elkövető elfogad bármekkora ellenszolgáltatást annak fejében, hogy a csempészet megvalósuljon, bűncselekményt követ el. Továbbá a jogszabály kimondja a törvényi egységet, vagyis a *delictum complexumot* is. Azaz, ha egy elkövető több ember számára nyújt segítséget illegális határátlépéshez, egy rendbeli bűncselekményt valósít meg. Ezt a 2001. évi CXXI. törvény módosította. A jogszabály utolsó szakasza, vagyis a (3) bekezdés tartalmazza a súlyosabban büntetendő eseteket: vagyis, ha az embercsempészt

a sértett sanyargatásával követik el, vagy teszi – lelki gyötrelmet okoz neki. Ilyen lehet, ha éheztetik, nem kap megfelelő ellátást vagy hozzátartozói számára olyan híreket keltenek, hogy a sértett elhalálozott. Ugyanilyen minősített esetnek minősül, ha valaki fegyveresen követi el a bűncselekményt. Btk. 459. § (1) bekezdés 5. pontja szerint fegyveres elkövetésnek minősül, a működőképes lőfegyver, robbanóanyag, robbanószer, robbanóanyag vagy robbantószer felhasználására szolgáló készülék. A 6. pont értelemezésében felfegyverkezve történik maga az elkövetés, ha olyan eszközt használ az elkövető mely élet kioltására is alkalmas. Ez úgyszintén a minősített esetek körébe tartozik.⁵⁹ A jogszabály (3) bekezdésének d) pontja szerint minősített eset úgyszintén az üzletszerű elkövetés, ahol az elkövető rendszeres haszonszerzésre törekszik. (Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pont). A 37. BK vélemény az üzletszerűen elkövetett bűncselekményekről kimondja, hogy ilyenkor bűnhalmazatot kell megállapítani minősített üzletszerűen elkövetett deliktumoknál. Ez a megállapítás nem érvényes, ha a cselekmény egységbe tartozik, az alapesetbe tartozik az üzletszerűség, az elkövetési magatartás folyamatos vagy ha törvényi egység áll fent.⁶⁰ A Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pontja értelmében az embercsempészt minősített esetei közé tartozik az is, ha a deliktumot bünszövetségben követik el. Ez akkor valósul meg, ha a bűncselekményt két vagy több ember követi el szervezeten, azonban bünszervezet még nem jön létre.⁶¹

A hatályos Büntető Törvénykönyvre az országgyűlés elfogadása alapján 2015. szeptember 4-től, szigorításokat vezetett be, a megnövekedett illegális migráció és jogtalan határátlépések végett. Az embercsempészt is érintette a jogszabály módosítása,

⁵⁹ 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200100.tv>
letöltés ideje: 2024. 10. 23.

⁶⁰ Kúria Büntető Kollégiuma által a 2/2023. (VII. 5.) BK véleménnyel felülvizsgált és az alábbi módosítással fenntartott

⁶¹ Csemáné Váradi Erika – Görgényi Ilona – Gula József – Lévy Miklós – Sántha Ferenc: Az embercsempészet. Magyar Büntetőjog Különös Rész II. Bíbor Kiadó, Miskolc 2002

az illegális határátlépés mellett. A 2015. évi CXL. törvény, egyes törvényeknek a tömeges bevándorlás kezelésével összefüggő módosításáról 27. § (2a) bekezdésével új tényállásokkal egészítette ki a Büntető Törvénykönyvet: A határátlépés (Btk. 352/A. §), a határátlépés megzavarása (Btk. 352/B. §), valamint a határátlépéssel kapcsolatos építési munka akadályozása (Btk. 352/C. §).⁶² A határátlépéssel kapcsolatos bűncselekményeket, a következő fejezetben fogom kifejteni és részletezni.

Az embercsempésztést érintő jogszabály módosítása súlyos szigorításokat vezetett be, mind az alapesetre és a minősítő esetre is. Az embercsempésztés alapesetét öttől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel szándékozik büntetni. Továbbá a jogszabály külön rendelkezik a deliktum szervezőjéről, irányítójáról. Az eddigiekben a bűnségről szóltak csak a törvényi rendelkezések, azonban a jelen állás szerint a szervezők súlyosabb büntetésben részesülnek. A törvény emellett kiegészült az előkészület bűncselekményével is, mely három évig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.⁶³ A bűncselekmény jogi tárgya maga a szabálytalan bevándorlás és a már schengeni térségben lévő országok közötti illegális mozgás.

Ilyen a 2007. évi LXXXIX. törvény⁶⁴ az államhatárról, mely értelmezi a magyar államhatár fogalmát, továbbá a 2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról, mely meghatározza és szabályozza az Országgyűlés által

⁶² 27. § A Btk. 60. §-a következő (2a) bekezdéssel egészül ki: „(2a) A határátlépés (Btk. 352/A. §), a határátlépés megzavarása (Btk. 352/B. §), valamint a határátlépéssel kapcsolatos építési munka akadályozása (Btk. 352/C. §) esetén kiszabott végrehajtandó szabadságvesztés mellett, valamint a 85. § (1a) bekezdésben meghatározott esetben a kiutasítás nem mellőzhető. Amennyiben a kiutasítás határozott ideig tart, annak tartama a kiszabott szabadságvesztés tartamának kétszerese, de legalább két év. A kiutasítás tartamát években, hónapokban és napokban is meg lehet állapítani.”

⁶³ 32. § (1) A Btk. 353. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(1) Aki államhatárnak más által a jogszabályi rendelkezések megszegésével történő átlépéséhez segítséget nyújt, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.” (2) A Btk. 353. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempésztést a) vagyoni hasznoszerzés végett, b) államhatár átlépéséhez több személynek segítséget nyújtva, vagy c) az államhatár rendjének védelmét biztosító létesítmény, illetve eszköz megsemmisítésével vagy megzavarásával követik el.” (3) A Btk. 353. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempésztést a) a csempésztett személy sanyargatásával, b) fegyveresen, c) felfegyverkezve, d) üzletszerűen vagy e) bűnszövetségben követik el.” (4) A Btk. 353. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(4) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a) a (3) bekezdés a) pontja szerinti embercsempésztést a b) –e) pontban meghatározott módon b) a (3) bekezdés b) pontja szerinti embercsempésztést az a), illetve a c) –e) pontban meghatározott módon követik el.” (5) A Btk. 353. §-a következő (5) bekezdéssel egészül ki: „(5) A (3) vagy (4) bekezdésben meghatározott bűncselekmény szervezője vagy irányítója tíz évtől húsz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.” (6) A Btk. 353. § a következő (6) bekezdéssel egészül ki: „(6) Aki embercsempésztésre irányuló előkészületet követ el, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

⁶⁴ 1. § (1) Magyarország területét a Föld felszínén függőlegesen áthaladó képzeletbeli síkok összessége (a továbbiakban: államhatár) határolja. (2) Az államhatárnak a Föld felszínén haladó vonalát nemzetközi szerződések határozzák meg, amelyeket törvényben kell kihirdetni. (3) Az államhatár és a Föld felszínének metszéspontja (a továbbiakban: határvonal) pontos kijelölését határokmányok tartalmazzák, amelyeket nemzetközi szerződésként törvényben ki kell hirdetni.

állapítja meg tizenöt nappal az intézetbe fogadás után hivatalból, tehát az eljárás nemcsak megkezdődött, de már jogerős ítélet születése után is alkalmazható. Ha a parancsnok helyt ad a döntésnek az embercsempésznek hetvenkét órán belül el kell hagynia Magyarországot és visszatérnie az előző tartózkodási országába. A rendőrség és az idegenrendészeti főhatóság segítségével az elkövető visszakapja útiokmányait és az adatfelvétel után, ki kell lépnie az ország területéről. A reintegrációs őrizet tartalma megegyezik a szabadságvesztés tartamával.⁷⁰

⁷⁰ 1. § (1) a) a bíróság embercsempészés büntett vagy embercsempészés büntett előkészülete miatt jogerős ítéletében szabadságvesztést szabott ki, b) a bíróság az a) pont szerinti büntetés mellett az elítélt kiutasítását is elrendelte, c) az elítélttel szemben más bűncselekmény miatt Magyarországon nincs folyamatban büntetőeljárás, d) az elítélltre további olyan szabadságvesztés nem vár végrehajtásra, amelynek vonatkozásában az a) és b) pontban foglalt feltételek nem állnak fenn, és e) az elítélttel szemben e rendelet szerinti reintegrációs őrizet még nem került alkalmazásra, a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvénytől (a továbbiakban: Bv. tv.) eltérően az e rendeletben foglaltak szerint kell eljárni. (2) Az (1) bekezdés szerinti esetben a veszélyhelyzet ideje alatt egyes büntetés-végrehajtást érintő rendelkezések eltérő alkalmazásáról szóló 3/2023. (I. 12.) Korm. rendelet nem alkalmazható. (3) Ha az elítélttel szemben – az (1) bekezdés szerinti esetben – a veszélyhelyzet ideje alatt egyes büntetés-végrehajtást érintő rendelkezések eltérő alkalmazásáról szóló 3/2023. (I. 12.) Korm. rendelet alapján a szabadságvesztés végrehajtása félbeszakítása miatt eljárás indult, és a szabadításra még nem került sor, az eljárást meg kell szüntetni, és a továbbiakban e rendelet alapján kell eljárni. Az eljárás megszüntetéséről a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka tájékoztatja az igazságügyért felelős minisztert, a rendőrség idegenrendészeti szervének központi szervét és a végrehajtás helye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bírót. 2. § (1) Az elítélttel szemben kiszabott szabadságvesztésből a büntetés-végrehajtási intézetből történő elbocsátást követően hátralévő időtartam a Bv. tv. 61/A–61/D. §-ától eltérően reintegrációs őrizetté változik, ha a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka megállapítja az 1. § (1) bekezdés a) –e) pontja szerinti feltételek fennállását. (2) Az (1) bekezdés szerinti esetben az elítélt az e rendelet szerinti reintegrációs őrizet kezdetének megállapítását követő 72 órán belül köteles Magyarországot területét elhagyni. (3) Az e rendelet szerinti reintegrációs őrizet végrehajtásának helye az elítélt Magyarországot megelőző, korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti állam területe, vagy ha az nem ismert, az állampolgársága szerinti állam területe. (4) Az e rendelet szerinti reintegrációs őrizet esetében az elítélt esetében feltételes szabadságra bocsátás nem rendelhető el, a feltételes szabadságra bocsátásnak akkor sincs helye, ha az elítélt e rendelet szerinti reintegrációs őrizete megszüntetésre kerül. (5) Az e rendelet szerinti reintegrációs őrizet az elítélttel szemben kiszabott szabadságvesztésből hátralévő időtartam utolsó napját követő napon megszűnik. (6) Az e rendelet szerinti reintegrációs őrizet ellen fellebbezésnek nincs helye. (7) Az e rendelet szerinti reintegrációs őrizet végrehajtási helye, valamint a (2) bekezdés szerinti magatartási szabály megváltoztatásának nincs helye.

3. HATÁRZÁRRAL KAPCSOLATOS BŰNCSELEKMÉNYEK

3.1. Bevezető gondolatok

Az Európai Unióban megjelenő tömeges migráció kihívások elé állította a tagállamokat. Összesen 1 300 000 menedékkérelem érkezett a schengeni területre 2015-ben, mely eddig nem látott lavinát indított el. A beérkezettek nemcsak az egész európai integrációt rázták meg, hanem a belső jogot is, mivel a térség nem volt felkészülve ekkora szintű beáramlásra. Minden tagállam, szuverén joga a megfelelő védekezés és a migráció sajátos kezelése az Európai Uniós rendeletekkel összhangban. Azonban minden tagállam más és más válaszokat adott a jelenségre. Számos nyugat-európai ország nem is tekintett a menedékkérőkre úgy, mint akik bűncselekményt követnek el az illegális határátlépésükkel.⁷¹ A schengeni rendszer gyenge pontjait kihasználó bűncselekményekre adott reakció Magyarország részéről az ideiglenes határzár kiépítése volt, melyet fizikai határzárként is elneveztek. Ez azonban nem tartott sokáig, mivel komolyabb szigorítások voltak már előkészülőben a kormány részéről annak érdekében, hogy megfékezzék az országon átívelő illegális migrációt. Amint már említettem, Magyarország nem volt a célországok listáján, hanem mint tranzitország szerepelt a balkáni és a kelet európai bevándorlási útvonalon. De az ország integritását ugyanúgy sértette az megemelkedett illegális határátlépések száma. Így a következő rendelet melyet az országgyűlés megszavazott a 2015. évi CXL. törvény volt, ami számos ponton jelentősen módosította a belső jogrendszert. Ezek közé tartozott – a teljesség igénye nélkül – a büntetőjog, büntető eljárásjog, a menedékjogi törvényt, az államhatárról szóló törvényt, továbbá a harmadik országbeli állampolgárok beutazására, és tartózkodására vonatkozó jogszabályokat.⁷² A legfrissebb törvénymódosítás, a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó általános szabályozás a 2023. évi XC. törvény, ami 2023. december 21.-én volt kihirdetve. Ebben a fejezetben arra

⁷¹ Bartkó, Róbert and Borbély, Veronika (2020) Az irreguláris migrációt kísérő kriminalitások az Unióban. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények. ISSN 1589-1674 293.o.

⁷² Bartkó Róbert: Az irreguláris migráció elleni küzdelem eszközei a hazai büntetőjogban. Gondolat Kiadó, Budapest 2019. ISBN 978-963-693-995-3 15 – 16. o.

törekedtem, hogy bemutassam a magyarországi fizikai határzár kiépítését és annak nemzetközi megítélését, a határzárral kapcsolatos bűncselekmények történeti előzményeit, a tényállások értékelését a hazai büntetőjogban, továbbá a jogszabályi módosításokat, melyek a Büntető Törvénykönyvet érintették az illegális bevándorlás hatására.

3.2. Határzárral kapcsolatos bűncselekmények történeti előzményei

Az államhatár jogellenes átlépése sokáig nem volt büntetendő deliktum. Az első magyar átfogó büntetőjogi szabályozást összefoglaló törvénykönyv, a büntettekről és a vétségekről szóló 1878. évi V. Törvény, azaz a Csemegi Kódex, sem tartalmazott ehhez kapcsolódó jogszabályozást. Azonban, ha törvényileg nem is volt szabályozva az illegális határátlépés, mégis megtalálható hasonló rendelkezés már a korábbi évek során, mint kihágás büntette. Az 1879. évi XL. törvénycikk a magyar büntető törvénykönyv a kihágásokról 70.§ szabályozta azt magatartást, amely által ha egy kitiltott személy, legyen szó a magyar állam területéről, vagy egy városról, községről, ha az elkövető oda visszatér engedély nélkül, akkor elzárással büntetendő cselekményt hajt végre.⁷³ Az illegális belépés Magyarország területére nem jelent meg a Büntető Törvénykönyvben, mint bűncselekmény. Az 1900 éves során kezdődött el a határátlépések törvénybe foglalása. Elsőként a jogalkotó megfogalmazta az 1903. évi VI. törvénycikket az útlevélügyről melynek 15. § szerint, ha bárki útlevél hamisítást vagy okirat nélküli határátlépést kísérel meg kihágást követ el. Az előbbi egy hónap elzárással és 200 korona pénzbírsággal, az utóbbit 15 nap elzárással és 100 korona bírsággal rendeli büntetni.⁷⁴ A törvénycikk

⁷³ 70. § A ki a magyar állam területéről, vagy annak egyik részéről, vagy valamely vidék, város vagy község területéről, a hatóság által jogerejűleg kitiltatott és a tilalom tartama alatt oda, a honnan kitiltatott, a hatóság engedélye nélkül visszamegy: egy hónapig terjedhető elzárással büntetendő. Wolters Kluwer (2024) Ezer év törvényei. 1879. évi XL. törvénycikk a magyar büntető törvénykönyv a kihágásokról <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=87900040.TV#> letöltés ideje: 2024. 10. 28.

⁷⁴ 15. § A ki hamisított, vagy más nevére szóló útlevelet használ, útlevelét másnak használatára átengedi, magára vagy útítársaira nézve hamis bejelentést tesz, - a mennyiben ez a cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik - egy hónapig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A ki pedig a 2. § értelmében elrendelt útlevélkötelezettség esetében útlevél nélkül az állam területén, illetve annak meghatározott részében utazik, vagy a határon ki- vagy belép, 15 napig terjedhető elzárással és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

rendelkezett áthaladásról, magyarországi tartózkodásról, melyhez szintén útlevél volt szükséges, és arról is, hogy kitől tagadható meg az útlevél. Ide tartoznak azok, akik szabadságvesztéssel büntetendő cselekmény miatt eljárás alatt vannak, vagy akik ki akarnak vándorolni, de a kivándorlási törvények szerint akadályoztatva vannak. A jogalkotó megnevezi a hatóságokat, akik kiállíthatják az útlevelet, és azt, hogy pontosan mit is kell, hogy tartalmazzon. Változást az 1940. évi XVIII. törvénycikk vezetett be, mely a magyar állam biztonságát és nemzetközi érdekét veszélyeztető egyes cselekmények büntetéséről szól. A szabályozás 10.§-ban szigorítja az előző rendelkezéseket a tiltott határátlépésről és az hamis útlevélhasználatról. A jogtalan belépés Magyarország területére kihágás helyett vétség lett, melyet egy évfogházzal rendelt büntetni. Pénzbüntetés is jelen volt a törvénycikkben, mindkét esetben.⁷⁵

Csupán a második világháború után alakult ki az az egységes nézet, hogy az országhatárokat meg kell védeni a jogtalan be- és kilépés ellen. A Magyar Népköztársaság Büntető Törvénykönyvéről szóló 1961. évi V. törvény 203. § (1) bekezdése tartalmazta ezen rendeleteket.⁷⁶ Fontos megemlíteni, hogy a törvény szigorúan fellépett az említett bűncselekmények ellen, kriminalizálta az illegális határátlépést és a hamis útlevélhasználatot, melyet akár öt évig terjedő szabadságvesztéssel is büntetni rendelt. Bevezetésre kerültek minősítő körülmények is ilyen, ha valaki fegyveresen, három vagy több személy együttesen, avagy légi jármű jogellenes külföldre szállítása

⁷⁵ 10. § Vétséget követ el és egy évig terjedhető fogházzal büntetendő, aki hamisított vagy más nevére szóló útlevelet vagy a határ átlépésére jogosító egyéb okiratot használ, azt másnak használatra átengedi, magáról vagy útitársáról hamis bejelentést tesz, a hatóságot a határ átlépésére való jogosultsága tekintetében félrevezetni törekszik, vagy a határt meg nem engedett módon lépi át, úgyszintén, aki az 1903:VI. tc. 2. §-a értelmében elrendelt útlevélkötelezettség esetében az ország területén, illetőleg annak meghatározott részében útlevél nélkül utazik vagy közlekedik. A határnak meg nem engedett módon való átlépése kihágás és tizenöt napig terjedhető elzárással büntetendő, ha a tettes a határ őrzésére kirendelt hatósági közeg felszólításának nyomban engedelmeskedik vagy a határon észrevétlenül történt átlépés után a legközelebbi magyar hatóságnál (hatósági közegnél) haladéktalanul önként jelentkezik és mindkét esetben igazolja vagy hitelt érdemlő módon valószínűsíti, hogy érvényes útlevelet önhibáján kívül nem tudott szerezni és a magyar határ átlépésére súlyos egyéni körülményei kényszerítették. A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, a rendőrség működési területén, mint rendőri büntetőbírósnak a hatáskörébe tartozik. A pénzbüntetésre az 1928:X. törvénycikk rendelkezései irányadók.

⁷⁶ Tiltott határátlépés 203. § (1) Aki az országhatárt engedély nélkül, vagy a hatóság félrevezetésével szerzett útiokmánnyal, vagy egyébként meg nem engedett módon lépi át, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt a) fegyveresen követték el; b) három vagy több személy együttesen követte el. (3) A büntetés öt évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményét légi járműnek jogellenes külföldre vitele útján követték el. (4) Aki tiltott határátlépésre irányuló előkészületi cselekményt hajtott végre, két évig, a (3) bekezdés esetében egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (5) Egy évig terjedő szabadságvesztés az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetőjének büntetése, ha az indítékra, a célra és az eset más körülményeire tekintettel a bűncselekmény kisebb súlyú. (6) A tiltott határátlépés elkövetőjével szemben mellékbüntetésként vagyonekobzásnak és kitiltásnak is helye van.

során követte el ezt a bűncselekményt. Vagyoneklobzás és kitiltás mellékbüntetések is hozzáadott a jogalkotó a szabályzáshoz. A 1961. évi V. törvény 206. § bünteti azokat is, akik tudtak a jogellenes cselekményről, de elmulasztották bejelenteni.⁷⁷ Az 1961. évi V. törvény 209. § (1) bekezdése büntetni rendelte azon külföldieket is, akik az ország területén tartózkodtak, de nem jelentették be magukat a hatóságoknak. Itt a védett jogi tárgy a közbiztonság volt. Azonban ez csak akkor merítette ki a bűncselekmény fogalmi kereteit, ha a külföldi állampolgárt felszólították erre, és nem hajtotta végre a bejelentkezést. A 1961. évi V. törvény 205. §-ban megtalálható a hazatéréssel kapcsolatos bűncselekmény. Aki hatósági felszólítás ellenére nem tért vissza az országba, és külföldön maradt, ott letelepedik, bűncselekményt hajt végre. A következő törvényi szabályozás, megváltoztatta a külföldre utazás lehetőségeit, és bevezette a jogszabály ellenes belföldi tartózkodást is. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. Törvény 217. § szerint, aki az államhatárt olyan tiltott módon lépte át, és külföldön is maradt, megsértette a magyar állami érdekeket.⁷⁸ A szabályzás egészen a rendszerváltásig hatályban volt. 1990. január 1-től kezdődően átalakultak a büntetőjogi rendelkezések, és az 1998. évi XII. törvény a külföldre utazásról szóló rendelkezéseivel szabályozta az állampolgárok kiutazását, amelyben már nem volt tiltott az ország elhagyása, és a külföldön való letelepedés, legális dokumentumok használatával. A törvény III. fejezet 16. § írja le azokat a tényezőket, amik megakadályozták a külföldre való utazás lehetőségét. Ide tartozik, ha valaki letartóztatásban van, szabadságvesztésre ítélték, kényszergyógykezelés alatt áll.⁷⁹ Ezen rendelkezéseket végül a 2001. CXXI. törvény 88. § (2) bekezdésének a)

⁷⁷ Tiltott határátlépés vagy embercsempészség feljelentésének elmulasztása 206. § (1) Aki hiteltérdemlő tudomást szerez arról, hogy a) a 203. § (2), illetőleg (3) bekezdése szerint minősülő tiltott határátlépés, vagy b) embercsempészség elkövetése készül, avagy c) tényleges szolgálatot teljesítő katona tesz tiltott határátlépésre előkészületet, vagy d) még le nem leplezett ily bűncselekményeket követtek el, és erről a hatóságnak, mihamarabb jelentést nem tesz, egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (2) Az (1) bekezdés alapján az elkövető hozzátartozója nem büntethető.

⁷⁸ Hautzinger Zoltán: Büntetőjogi tényállások a külföldiség és a migráció vonzásában. Migráció büntetőjogi hatásai. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat. Kódex Nyomda Kft. Budapest, 2016. 191. o.

⁷⁹ 16. § (1) Nem utazhat külföldre a) aki előzetes letartóztatásban, kiadatási letartóztatásban, ideiglenes kiadatási letartóztatásban, átadási letartóztatásban, ideiglenes átadási letartóztatásban, ideiglenes végrehajtási letartóztatásban van, vagy ideiglenes kényszergyógykezelés alatt áll, b) aki lakhelyelhagyási tilalom, illetve házi őrizet hatálya alatt áll, c) akit végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, illetve akinek felfüggesztett vagy részben felfüggesztett szabadságvesztése végrehajtását utóbb elrendelték, az ítélet jogerőre emelkedéséig, d) akinek a bíróság a kényszergyógykezelését rendelte el, az ítélet jogerőre emelkedésétől a kényszergyógykezelés tartama alatt, e) akinek a bíróság a javítóintézeti nevelését rendelte el, az ítélet jogerőre emelkedésétől javítóintézeti nevelés tartama alatt, illetve a javítóintézetből történő ideiglenes elbocsátás tartama alatt, vagy f) akinek az Európai Unió tagállamaival folytatott büntető együttműködésről szóló törvény alapján megtiltották Magyarországra területének elhagyását és úti okmányának átadására kötelezték.

pontja hatályon kívül helyezte a Büntető Törvénykönyv Különös Részéből. Innentől kezdve az országhatár tiltott átlépésének szankcionálása egyedül a fegyveresen történő elkövetésre szorítkozott melybe beletartozott a lőfegyver, lőszer, robbanóanyag, robbanószer is. (Hautzinger, 2016: 191.) Az illegális belföldi tartózkodás szabályai azonban törvényben maradtak. A törvény indoklása volt, hogy a fejlődő technológia hatására egyre többen érkeznek az ország területére, melynek eredményeképp megnövekedett a bűnözés is. Majd a 2001. CXXI. törvény 25. § módosított ezen a deliktumon, és a külföldiekre vonatkozó be- és kiutazás szabályozását átadta az Idegenrendészeti Főhatóság számára. A jogalkotó módosításokat vezetett be a schengeni csatlakozás után és létrehozták a 2007. évi I. törvényt a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról⁸⁰, továbbá a 2007. évi II. törvényt a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról, melyet a 2023. évi XC. Törvény 351. § helyezett hatályon kívül. (Hautzinger, 2016: 196-198.)

A 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 204. § tartalmazta az államhatár tiltott átlépésével, és az útlevéllel kapcsolatos szabályok megsértését.⁸¹ Ezt hatályon kívül helyezte a 2019. évi CX. törvény 80. § (6) bekezdése.

Az újabb jogszabály módosítás 2015-ben lépett életbe, amikor is a jogtalan határátlépések száma növekedésnek indult, az illegális bevándorlók hatására. A bűncselekmények jelentős kriminalizációja, új deliktumok beiktatása, azért volt elengedhetetlen, hogy az ország sérthetetlenségét, mint védett jogi tárgyat megtartsa.

38. § (1) Beutazási és tartózkodási tilalmat kell elrendelni azzal szemben, a) akinek a beutazására és tartózkodására vonatkozó tilalom érvényesítésére Magyarország nemzetközi jogi kötelezettséget vállalt, vagy b) akinek a beutazására és tartózkodására vonatkozó tilalom érvényesítéséről az Európai Unió Tanácsa döntött. (2) A beutazási és tartózkodási tilalmat az ismeretlen helyen, illetve nem Magyarország területén tartózkodó személlyel szemben az eljáró idegenrendészeti hatóság határozattal rendeli el. (3) Az idegenrendészeti kiutasítással együtt elrendelendő beutazási és tartózkodási tilalmat az eljáró idegenrendészeti hatóság a kiutasításról rendelkező határozatában rendeli el. (4) A beutazási és tartózkodási tilalom elrendeléséről az e törvény szerinti adatkezelő szervet értesíteni kell. (5) Ha a kiutasítást a bíróság rendelte el, a beutazási és tartózkodási tilalom nyilvántartásba vételéről a kiutasítást végrehajtó hatóság gondoskodik.

⁸¹158. Tiltott határátlépés, útiokmánnyal kapcsolatos szabálysértés 204. § (1) Aki Magyarország államhatárát engedély nélkül vagy meg nem engedett módon lépi át, vagy ezt megkísérli, szabálysértést követ el. (2) Aki az útiokmánnyal kapcsolatos jogszabályi rendelkezéseket megszegi, szabálysértést követ el.

3.3. A Büntető Törvénykönyv Különös Részének új tényállásai

A Büntető Törvénykönyvünk 2015-ben új tényállásokat vezetett be azért, hogy fentartsa a közbiztonságot és a közrendet, mely alapvető szuverén joga. A 2015. évi CXL. törvény nemcsak a Büntető Törvénykönyvet módosította és vezetett be új tényállásokat, hanem más rendeleteket is átalakított. A jogalkotó indoklása az ország területi egységének fenntartása és a biztonsági határzár megóvása volt. Három új deliktum megjelent meg: a határzár tiltott átlépése (Btk. 352/A. §) a határzár megrongálása (Btk. 352/B. §) és a határzárral kapcsolatos építési munka akadályoztatása (Btk. 352/C. §). A deliktumok elkövetése súlyos büntetéssel jár: szabadságvesztés, kitoloncolás és kiutasítás. (Hautzinger, 2016: 192.)

3.3.1. A határzár tiltott átlépése (Btk. 352/A. §)⁸²

Az illegális bevándorlást érintő leggyakoribb tényállás az országhatár tiltott átlépése, mely a hatóságok munkáját lényegesen befolyásolta. A deliktum védett jogi tárgya az országhatárok sértetlenségének megőrzése. Elkövetési magatartása a jogellenes belépés az ország területére. A törvény szövegében látszik, hogy minősített és a többszörösen minősített eseteket is részletezi a jogalkotó: fegyveresen, felfegyverkezve, tömeges zavargás okozásával, valamint, ha a deliktum elkövetése során, az elkövető gondatlanságból halált okoz.⁸³ Az elkövetési alanya a deliktumnak bárki lehet, vagyis

⁸² 352/A. § (1) Aki Magyarországnak az államhatár rendje védelmét biztosító létesítmény által védett területére a létesítményen keresztül jogosulatlanul belép, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt a) fegyveresen b) felfegyverkezve, c) tömegzavargás résztvevőjeként követik el. (3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt fegyveresen vagy felfegyverkezve tömegzavargás résztvevőjeként követi el, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (4) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) vagy (3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény halált okoz.

⁸³ Király Balázs László (2016): Gondolatok a határzárral kapcsolatos bűncselekményekről. Migráció bűnügyi hatásai. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat. Kódex Nyomda Kft. Budapest, 2016. 272. – 278.o.

nemcsak harmadik országbeli állampolgár, ezért nevezzük ezt a bűncselekményt úgy, hogy *delictum commune*.⁸⁴

3.3.2. A határzár megrongálása (Btk. 352/B. §)⁸⁵

A törvényi indoklása szerint a jogalkotónak be kellett emelnie ezen deliktumot a tényállások szabályozása közé, mivel a rongálás bűncselekménye nem fedte le teljesen a határon lévő létesítmény megkárosításának szubszidiárius tényállását, mely akkor valósul meg, ha súlyosabb bűncselekmény nem történik az elkövetés során. Ez a jogszabály *sui generis* tényállás, vagyis a jogalkotó célja az volt, hogy a rongálás magatartásán túl, súlyosabb büntetés lehessen kimérni azt elkövetőre. A tényállás eszközöket is tartalmaz, amiket megrongálhat az elkövető. Ha az elkövető illegálisan lép be az ország területére, a határzár megrongálásával, akkor halmazatot lehet megállapítani. Az embercsempészség büntetével együtt nem alkotnak halmazatot, mivel az embercsempészség súlyosabb, ezért amiatt kell felelősségre vonni az elkövetőt. (Király, 2016: 279. – 280.) Minősített esetei a deliktumnak ugyanazok, mint a határzár tiltott átlépésének: fegyveresen, robbanóanyaggal, tömeges zavargást keltve, és a haláleset okozását is szabályozza a törvény. (Bartkó, 2019: 38-40.)

⁸⁴ Bartkó Róbert (2019) Az irreguláris migráció elleni harc hazai büntető anyagi jogi keretei. Gondolat Kiadó, Budapest 32 – 36.o.

⁸⁵ 352/B. § (1) Aki az államhatár rendjének védelmét biztosító létesítményt, illetve eszközt megsemmisíti vagy megrongálja, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt a) fegyveresen, b) felfegyverkezve, c) tömegzavargás résztvevőjeként követik el. (3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt fegyveresen vagy felfegyverkezve tömegzavargás résztvevőjeként követi el, öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (4) A büntetés tíz évtől húsz évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) vagy (3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény halált okoz.

3.3.3. A határárral kapcsolatos építési munka megakadályozása (Btk. 352/C. §)⁸⁶

A törvény tényállási elemei közé tartozik a közrend és az országhatár megfelelő működésének védelme. A megakadályozás szó értelmében, a jogalkotó egy hosszú huzamosabb tevékenységre utalt, mely nem engedi az országhatár megfelelő működését az elkövető cselekménye által. Az elkövető szintén bárki lehet ebben a deliktumban is. Akkor valósul meg, ha más bűncselekmény nem történik vele egy időben. A jogalkotó célja ezzel a deliktummal az volt, hogy biztosítsa a határárral munkálatok zavartalan lefolyását.⁸⁷

3.4. A Büntető Törvénykönyv Általános Részének módosításai

A 2015. évi XCL. törvény alapvetően két helyen módosította a 2012. évi C. törvényt, a hatályos Büntető Törvénykönyvről szóló jogszabály. Az egyik változás a kiutasítást érinti a másik pedig a szabadságvesztést. A Btk. 60. § (2a) bekezdésbe kerültek bele a szankciók, melyek a tiltott határátlépés, a határárral megrongálása és a határárral kapcsolatos építési munka akadályoztatása után járnak: szabadságvesztés kiutasítással, mely a szabadságvesztés tartamának a kétszerese lehet. A kiutasítás nem mellőzhető, ennél fogva „*persona non grata*” jellegű. A jogalkotó rendelkezik azokról a külföldiekről is, akiknek családjuk az országban él. Ilyenkor tíz évet vagy azt meghaladó szabadságvesztés során alkalmazható a kiutasítás, közveszélyes elkövető esetében. Bevezették a vagyonelkobzást embercsempészt és kábítószer-kereskedelemben deliktumára. Továbbá kiterjesztette a jogalkotó a próbaidőre felfüggeszhető szabadságvesztést is, ha nem éri el az öt évet, a generális minimuma két és a generális

⁸⁶ Aki az államhatár rendjének védelmét biztosító létesítmény építésével vagy karbantartásával kapcsolatos munkavégzést akadályozza, ha más bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

maximuma tíz év, de csak egyenidejű lehet a kiutasítással. Ha az elkövető a döntés ellenére visszatér Magyarország területére, a próbaidőnek vége és a letöltendő szabadságvesztés folytatódik.⁸⁸

A 35/2024. (II. 29.) Kormányrendelet a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó általános szabályokról szóló 2023. évi XC. törvény végrehajtásáról, mely 2024. 09. 01.-től lépett hatályba, úgyszintén rendelkezik a kiutasításról a XIII. fejezetben. Az itt tárgyalt kiutasítást az idegenrendészet hajtja végre, ha a harmadik országbeli állampolgár megszegi a Schengeni határellenőrzési kódex 2. cikk 10. pontját, mely az illegális határátlépést taglalja. A jogszabály 95. § szerint, kiutasítás elrendelését követően harminc napon belül az elkövetőnek el kell küldenie magyarországi dokumentumait az illetékes járáshivatalnak. A jogalkotó rendelkezett arról is, mint kiutasítási akadály, ha az elkövető kiskorú személy. 96. § (1) – (3) bekezdése szerint, ilyenkor az idegenrendészeti hatóságnak fel kell keresnie a hozzátartozóit, átadni a kiskorút a gyámhivatal számára, akik további lépéseket tesznek a kiskorú érdekében. Ha a kiutasított személyt először szabadságvesztése ítélték, a szabadulása előtti hat hónapban köteles a büntetés-végrehajtó intézet értesíteni az illetékes regionális igazgatóságot erről, és elkezdődik a kiutasítás folyamata. A 100. § rendelkezik a tilalmak vizsgálatáról is, mely a non-refoulement értelmében, a harmadik országbeli állampolgár élete veszélynek lenne kitéve a célországba való visszatérés után. Erről nyilatkozatot kell tennie a kiutasított személynek és az idegenrendészeti hatóság felülvizsgálja.⁸⁹

⁸⁸ 27. § „(2a) A határátlépés (Btk. 352/A. §), a határátlépés megzavarása (Btk. 352/B. §), valamint a határátlépéssel kapcsolatos építési munka akadályozása (Btk. 352/C. §) esetén kiszabott végrehajtandó szabadságvesztés mellett, valamint 85. § (1a) bekezdésben meghatározott esetben a kiutasítás nem mellőzhető. Amennyiben a kiutasítás határozott ideig tart, annak tartama a kiszabott szabadságvesztés tartamának kétszerese, de legalább két év. A kiutasítás tartamát években, hónapokban és napokban is meg lehet állapítani.” 28.§,„c) a vagyona, amelyet a kábítószer-kereskedelem vagy az embercsempészség elkövetője a bűncselekmény elkövetésének ideje alatt szerzett,” (2) az (1) bekezdés c) pontja esetében a kábítószer forgalomba hozatalának, illetve az azzal való kereskedés, továbbá az embercsempészség üzletszerű vagy bünszövetségben történő elkövetésének” 29. § „(1a) A határátlépés (Btk. 352/A. §), a határátlépés megzavarása (Btk. 352/B. §), valamint a határátlépéssel kapcsolatos építési munka akadályozása (Btk. 352/C. §) esetén az öt évet meg nem haladó szabadságvesztés végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető.” „(2a) A határátlépés (Btk. 352/A. §), a határátlépés megzavarása (Btk. 352/B. §), valamint a határátlépéssel kapcsolatos építési munka akadályozása (Btk. 352/C. §) esetén a próbaidő tartama két évtől tíz évig terjedhet, de nem lehet rövidebb az ezen bűncselekmények miatt kiszabott kiutasítás tartamánál.”

⁸⁹ 35/2024. (II. 29.) Korm. Rendelet a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó általános szabályokról szóló 2023. évi XC. törvény végrehajtásáról (2024) <https://njt.hu/jogszabaly/2024-35-20-22> letöltés ideje: 2024. 11. 07.

3.5. A büntetőeljárás módosításai

A nagy mértékű illegális bevándorlás hatására, nemcsak a Büntető Törvénykönyvet módosította a jogalkotó, hanem a külön eljárási szabályokat is átalakították. A Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény, azaz a régi Be. számos helyen módosult. Külön rendelkezik a bíróság elé állításról, továbbá a tárgyalásról való lemondásról. Céljuk ezzel az volt, hogy megakadályozzák az elhúzódó eljárásokat és minél előbb jogerős döntés születhessen. A kormány által bevezetett T/5983. számú törvényjavaslat a határozás bűncselekményekkel kapcsolatos eljárást módosító rendelkezései a XXVI/A fejezetben találhatóak meg. Az 1998. évi XIX. törvény 542/D. §⁹⁰ és a 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról, vagyis az új, hatályos Be. 827. § (1) bekezdésében⁹¹ megfogalmazott rendelkezések a külön eljárásról tulajdonképpen nagyon hasonlóak. A (2) bekezdésben már olvasható, hogy a jogalkotó megteremtette a lehetőséget arra, hogy ha az elítélt több deliktumot hajt végre azok bírálata egy eljárásban lefolytatható. Az új Be. CVII. fejezete tartalmazza a határozással kapcsolatos bűncselekményeket, melyekhez több alapelvet is csatolt. Mind a régi, mint az új Be. rendelkezik védő kötelező jelenlétéről. Emellett fontos kiemelni, hogy az új Be. szerint, ha az eljárás alá vont személy nem rendelkezik magyarországi tartózkodási engedéllyel, lakcímmel és ismeretlen helyen tartózkodik, akkor az eljárást meg kell szüntetni. Ez szerepel a régi büntetőeljárásban is két kivétellel, ha a bűncselekmény halált okozott, vagy ha az ügy már a másodfokú bírósághoz került. Az új Be. 832. § (3) bekezdése rendelkezik a kivételekről. Itt már láthatóak szigorítások, és több esetet is meghatározott a jogalkotó. Mind az új mind a régi Be. külön határozattal él a fiatalkorúak elleni büntetőeljárásról. A 834. § (1) – (4) bekezdéseiben leírtak szerint, a fiatalkorúak ellen kiszabott szabadságvesztés nem alkalmazható, ha más eljárás nincs érvényben ellene, csupán határozással kapcsolatos deliktum elkövetése.⁹² Külön rendelkezések vonatkoznak a fiatalkorúak esetében a kényszerintézkedések alkalmazására is. Ha a terhelttel együtt

⁹⁰ 542/D. § E törvény rendelkezéseit a határozár tiltott átlépése (Btk. 352/A. §), a határozár megrongálása (Btk. 352/B. §), valamint a határozárral kapcsolatos építési munka akadályozása (Btk. 352/C. §) miatt indult büntetőügyben az e fejezetben foglalt eltéréssel kell alkalmazni.

⁹¹ 827. § (1) A határozár tiltott átlépése, határozár megrongálása, valamint a határozárral kapcsolatos építési munka akadályozása (a továbbiakban együtt: határozárral kapcsolatos bűncselekmény) miatt indult büntetőeljárásban e törvény rendelkezéseit az e Fejezetben foglalt eltéréssel kell alkalmazni.

⁹² 834. §) A 680. § (1) bekezdés a) pontja nem alkalmazható, ha az eljárás a fiatalkorú ellen kizárólag határozárral kapcsolatos bűncselekmény miatt van folyamatban. Fiatalkorú elleni büntetőeljárásban az elsőfokú bíróságon az egyesbíró tanács elé utalhatja az ügyet.

kiskorú is jelen van az eljárás során a jogalkotó kiemelte, hogy szükségtelenül ne különítsék el a terhelttől.⁹³ Szintén az új Be. alkalmazásába került a környezettanulmány felállítása fiatalok esetében és azon egyszerűsítő rendelkezések, melyek azokról fiatalokról szólnak, akiknek nincs magyarországi lakcímük vagy nem magyar állampolgárok.⁹⁴ A bíróság elé állítás folyamata mindkét Be. esetében az elkövetéstől számított tizenöt napon belül esedékes. Az új Be. azonban annyiban változtatott ezen, hogy két esetben fogalmaz meg kivételt: ha tíz évnyi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést szabtak ki az elkövetőre, vagy ha a tett nem bizonyítható.⁹⁵ A régi Be. még említés tesz a tárgyalásról való lemondásról lehetőségéről és annak lefolytatásáról, ezt azonban az új Be.-ben már nem szerepel.⁹⁶ A 833. § rendelkezik a nyelvhasználatról, melyben meghatározza, hogy a terhelt lemondhat a vádirat és az ítélet lefordításáról magyar nyelvről a saját anyanyelvére. Azonban a Be. 455. § (6) bekezdése alapján megfigyelhető, hogy az ügydöntő végzést le kell fordítani annak az állampolgárnak az anyanyelvére, aki nem beszél magyarul.⁹⁷ Ebből kifolyólag azt lehet feltételezni, hogy a jogalkotó a terhelt kezébe adta a döntést, hogy az ítélet lefordítását igényli-e. Az új Be. szabályozása szerint, az ügy lefolytatása annak a járásbíróságnak a hatáskörébe tartozik, ahol az eset történt. Külön kiemelve a Pesti Központi Kerületi Bíróságot, ami alá most már a főváros is tartozik, nemcsak Pest megye.⁹⁸

⁹³ 830. § (1) A személyi szabadságot érintő kényszerintézkedések elrendelése és végrehajtása során kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a terhelttel együtt érkező tizennyolc év alatti személy érdekei ne sérüljenek, és a fiatalok a hozzátartozóitól szükségtelenül ne különítsék el.

⁹⁴ 834. § (2) A nem magyar állampolgár, Magyarországon lakcímmel nem rendelkező fiatalok esetében a környezettanulmány elkészítése nem szükséges, ha az eljárás a fiatalok ellen kizárólag határozattal kapcsolatos bűncselekmény miatt van folyamatban. (3) Ha környezettanulmány elkészítése szükséges, az a 684. § (1) bekezdésétől eltérően nem tartalmazza a fiatalok veszélyeztetettségének bűnmegelőzési szempontú kockázatértékelését.

⁹⁵ 835. § (1) Az ügyészség a terheltet a bűncselekmény elkövetésétől számított tizenöt napon belül állítja bíróság elé. (2) A bíróság az ügyiratokat az ügyészségnek akkor küldi vissza, ha a) a bűncselekményre a törvény tízévi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést rendel, vagy b) a bizonyítási eszközök nem állnak rendelkezésre.

⁹⁶ 542/P. § A tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárást a védő is kezdeményezheti. 542/Q. § A tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárás kezdeményezése esetén a terhelt gyanúsítottkénti kihallgatását az ügyész végzi. (2) A tárgyalásról lemondás esetén a XII. Fejezet rendelkezései nem alkalmazhatók.

⁹⁷ 455. § (6) A magyar nyelvet nem értő vádlott részére a kihirdetés után az ítélet és az ügydöntő végzés rá vonatkozó részét az általa az eljárásban korábban használt nyelvre le kell fordítani, és azt a részére kézbesíteni kell.

⁹⁸ 828. § (2) A járásbíróság hatáskörébe tartozó ügyben a törvényszék székhelyén lévő járásbíróság, vagy a Fővárosi Törvényszék területén a Pesti Központi Kerületi Bíróság jár el a vármegye, illetve a főváros területére kiterjedő illetékességgel

3.6. Államhatár védelme nemzetközi szerződések tükrében

Magyarország Európai Unió és a schengeni zónához való csatlakozását követően is szuverén jogának tartotta azt, hogy megvédje saját országhatárait, ha azt szükségesnek látja. Az Európai Unió is támogatja azon törekvéseket, hogy a tagállamok megfékezzék az illegális migrációt, és egységes bevándorlási politikát alakítsanak ki, harmadik állampolgárok jogszerű tartózkodását meghatározzák, valamint az illegálisan tartózkodó bevándorlókat kitoloncolják, melyről az Európai Unió működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változatának 79. cikkelye szól.⁹⁹

A külső határvédelemről is rendelkezik mind az Európai Parlament és a Tanács 2016/399 rendelete, vagyis a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex). Megfogalmazták a belső ellenőrzés eltörlését, de egyhangúan fontosnak tartják a tagállami külső határvédelmet, az illegális belépés megszüntetését, az embercsempészt és az együtt járó jogellenes bűncselekmények megakadályozását. Európai Unió létrehozta a Schengeni Információs Rendszert (SIS), mely tárolja a beérkezettek adatait és megosztja ezeket a tagállamok között. A 767/2008/EK rendeletben létrehozták a vízuminformációs rendszert (VIS) mely a harmadik országok állampolgárainak ellenőrzésére és biometrikus adataik tárolására szolgál. Emellett a rendeletben megtalálható még a belső határellenőrzés visszaállítására vonatkozó kritériumok összessége is, mely akkor szükséges, ha a belső biztonságot fenyegető veszély áll fent. Ilyen a terror fenyegetettség vagy szervezett bűnözés miatti kényszerhelyzet.¹⁰⁰ A Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikke rendelkezik a külső határok átlépéséről. A (3) bekezdésben leírtak szerint a tagállamoknak nemzeti joguk a saját határvédelem, amennyiben bevándorlók jogellenesen, erőszakosan próbálnak bejutni az országba. Továbbá tagállamoknak joguk van lezárni az átkelőhelyeket, vagy azok üzemeltetését korlátozni az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1359 rendelete a migrációs és menekültügyi válsághelyzetek és vis maior helyzetek kezeléséről és az (EU) 2021/1147 rendelet módosításáról szerint.¹⁰¹ 2007. Évi LXXXIX. Törvény 5.

⁹⁹Az Európai Unió Hivatalos Lapja (2012) C 326/77 <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:12012E/TXT:HU:PDF> letöltés ideje: 2024. 10. 29.

¹⁰⁰Az Európai Unió Hivatalos Lapja (2016) L 77/1 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A32016R0399> letöltés ideje: 2024. 10. 29.

¹⁰¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/399 rendelete (2016. március 9.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) (kodifikált szöveg) <https://jogkodex.hu/doc/4603418> letöltés ideje: 2024. 10. 29.

§ (1) bekezdése és a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 2. cikk 2. pontja szerint az országhatár jelzéstől számított 60 méteres sáv már a tagállam biztonsági zónájának számít, így aki ide belép jogtalanul, már illegális határátlépést valósít meg.

A következő nemzetközi egyezmények szabályozzák a belső-külső határral kapcsolatos törvényeket a tagállamokban: 1989. évi 15. törvényerejű rendelet a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi július hó 28. napján elfogadott egyezmény, valamint a menekültek helyzetére vonatkozóan az 1967. évi január hó 31. napján létrejött jegyzőkönyv kihirdetéséről azaz a Genfi Egyezmény, az Európai Unió Alapjogi Chartája és az Európai Unió működéséről szóló szerződés, vagyis a Maastrichti Szerződés és a Római Egyezmény. Ezen dokumentumok felszólítják a tagállamokat arra, hogy mérlegeljék a beérkező illegális bevándorlók helyzetét, és ne azonnal vonják büntetőeljárás alá őket, hanem ha kellő indokkal támasztják alá jogellenes országhatár átlépésüket, menedékjogban részesülhessenek. Magyarország is kötelezettséget vállalt arra, hogy nem indít büntetőeljárást az ellen, akinek élete és testi épsége veszélyeztetve van abban az országban, ahonnan elmenekül. Azonban fontos megjegyezni a bevándorlóknak a hatóságokkal együtt kell működniük csak akkor érvényesülhet ez az elv. A Büntető Törvénykönyvünk 60. § (2a) bekezdése a határátlépéssel kapcsolatos bűncselekmények, valamint embercsempészés büntett szankciójaként szabadságvesztés mellett, kiutasítást is előírja. A Római Egyezményben megfigyelhető az a tény, hogy kiutasítás tilalma azokra a személyekre terjed csak ki, akik az adott országban már jogszerűen tartózkodnak. Ezért a hazai Büntető Törvénykönyv továbbra is tiszteletben tartotta a Római Egyezményt, mivel azok, akik a határátlépéssel kapcsolatos bűncselekmények miatt lettek kiutasítva, nem rendelkezettek magyarországi tartózkodási engedéllyel.¹⁰²

3.7. Államhatár átlépésével kapcsolatos bűncselekmények

Az illegális migráció olyan jogsértő cselekmény melyet a hazai és a nemzetközi jogszabály tilt. Az előző fejezetben már részleteztem az egyik leggyakoribb

¹⁰² Bartkó Róbert: „Eddig és ne tovább!” – Gondolatok a határátlépés jogszabályáról. Miskolci Jogi Szemle 14. évfolyam (2019) 2. Különszám 1. Kötet 75 – 82. o.

bevándorlással kapcsolatos bűncselekményt az embercsempészt. Most azokról a büntetőjogilag szabályozott tényállási elemeket is bemutatom, amelyek a jogtalan határátlépéshez kapcsolódnak. Ide tartozik az egy dolog szállítására vonatkozó, a Büntető Törvénykönyvben megtalálható szabályozás. Az elkövetési tárgy azt mutatja meg, hogy miket szállítanak az embercsempészek és miért fontos a tettenérésük. Fontos megemlíteni, hogy a jogalkotó, már ezen a bűncselekmények előkészületét, birtoklását, beszerzését is bünteti.

Többek között ide sorolható: a kábítószer birtoklása (Btk. 178. §), kábítószer készítésének elősegítése (Btk. 182. § (1) bekezdés), új pszichoaktív anyaggal visszaélés (184/C. § (1) bekezdés a. pont), robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés (Btk. 324. §), lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés (Btk. 325. §.), haditechnikai termékkel vagy szolgáltatással visszaélés (Btk. 329. §), pénzhamisítás (Btk. 389. §), pénzhamisítás elősegítése (Btk. 390. §), bélyeghamisítás (Btk. 391. §), készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés (Btk. 393. §), készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítása (Btk. 392. §), készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisításának elősegítése (Btk. 394. §) és az engedély nélküli nemzetközi kereskedelmi tevékenység (Btk. 406. §) bizonyos törvényben leírt esetei mint például a jogosulatlan pénzügyi tevékenység (Btk. 408. §).

Mindemellett megtalálható a Büntető Törvénykönyvünkben olyan jogszabályok összessége is melyek a migráció kriminalizálásához tartoznak: ilyen a már említett embercsempészt (Btk. 353. §) a jogellenes tartózkodás elősegítése (Btk. 354. §), családi kapcsolatok létesítésével visszaélést (Btk. 355. §), harmadik országbeli állampolgár jogellenes foglalkoztatása (Btk. 356. §) és a közokirat-hamisítás törvényileg szabályozott esetei (Btk. 342. §) a lopás (Btk. 370. §), terrorcselekmény (Btk. 314. §) emberiség elleni bűncselekmény (Btk. 143. §) és a testi sértés büntette (Btk. 164. §). Ezek a deliktumok megtalálhatóak az illegális be- kilépés során. (Hautzinger, 2016: 187. – 190.) Példaként említhető a Kúria Közigazgatási Kollégiuma általi 2023. évi júliusi döntés, amikor is egy tunéziai állampolgárságú férfit, aki családtagok tartózkodási engedéllyel élt Magyarországon, a hatóságok letartóztatták a közrend és közbiztonság veszélyeztetése miatt és a tartózkodási engedélyét visszavonták is. A járásbíróság 35.B.160/2018/17. számú döntése alapján elítélte a férfit hivatalos személy elleni erőszak, rongálás büntette, fogolyszökés, kábítószer megszerzése és birtoklása, garázdaság és könnyű testi sértés vétsége miatt. A tunéziai férfi akinek magyar felesége és gyermekei az országban vannak, családi kapcsolataira hivatkozott annak érdekében, hogy ne utasítsák ki az ország területéről. Azonban a Kúria álláspontja szerint, a családi kapcsolatok fentállása és a

közbiztonság, közrend elleni veszélyesség jogszabályi háttere különböző, ezért nem vették figyelembe. A Kúria mérlegelte döntést és a bíróságot új eljárás lefolytatására ítélte, ahol meg kellett jelölniük a pontos jogalapot, mely szerint ítékeztek.¹⁰³ Ebből az esetből látható, hogy az a hatályos Büntető Törvénykönyv ugyanúgy bünteti a külföldi állampolgárok által elkövetett bűncselekményeket, mint a magyar állampolgárok által elkövetetteket. Az eljárás során tiszteletben kellett tartani, az igazságos döntéshozás elvét, a Gyermekjogi Egyezményt (5. cikk), a családi élet tiszteletben tartását (8. cikk). Ezért volt jogszerű a Kúria azon döntése, hogy a bíróságot új eljárás lefolytatására ítélte.

¹⁰³ (Kúria Kfv.II.37.832/2022/6.)

ÖSSZEGZÉS

Az illegális migráció és a velejáró bűncselekmények jelensége meghatározó kutatási területnek számít. Megtalálhatóak benne a migrációelmélethez, határrendészethez, kriminológiához, idegenjoghoz, büntető eljárásjoghoz és a büntetőjoghoz kötődő kérdések is. (Bartkó, 2019: 187 – 188.) Témaválasztásom célja volt, hogy felfedjem ezek között az összefüggéseket, és bemutassam, hogyan változtatta meg az illegális migráció a magyarországi törvényrendszer alapjait, hogyan hatott mindez a tagállami jogszabályozásra, és az egész Európai Unió területére.

Három nagyobb témakörre fókuszáltam a szakdolgozatom megírása során: az illegális migrációval kapcsolatos bűncselekményekre, melyek, alapjaiban megrengették az Európai Uniót és a Schengeni rendszert, mivel a tagállamok nem voltak felkészülve ilyen jellegű nemzetbiztonsági kockázatokra. Számos statisztika alapján bemutattam, hogy a magyarországi határátlépések száma a 2015-2016 évek során növekedésnek indult. A szigorú jogszabályozásnak köszönhetően, ezek a számok csökkentek. Azonban a dolgozat írása során megfogalmazódott bennem az a kérdés, hogy 2015 őszén bevezetett büntetőjogi szabályozások végett, az illegális migráció ténylegesen csökkenésnek indult-e, avagy a bevándorlók csupán másik útvonalakat találtak arra, hogy megkerülve a magyarországi határt jussanak el a kívánt célországba. A feltételezésem alapját az szolgálta, hogy a statisztikai adatok figyelembevételével a 2021 után ismételt nagy számban nőtt az illegális határátlépések száma, szinte többen érkeztek, mint a 2015-2016 évek alatt. Ezért feltételezhető, hogy az új útvonalak az elmúlt évek során kerültek az illegális bevándorlók figyelmébe, melyet az embercsempészek kiépítettek. Ezért a törvénymódosítások bevezetése csupán részben mondható eredményesnek, mivel az igaz, hogy a magyarországi illegális határátlépést egy időre csökkentette, viszont teljes mértékben nem tudta megakadályozni a jogtalan belépéseket.

A második nagyobb téma, amivel foglalkoztam az embercsempészés kérdésköre volt, bemutatva a jogtörténeti előzményeit Magyarországon és az embercsempészés deliktumának vizsgálata hatályos szabályozások tükrében. Az embercsempészés gyökerei a magyar jogrendszerben egészen a XIX. századig nyúlnak vissza. Az évek során a jogalkotó egyre szigorított az embercsempészés tényállása után járó büntetőjogi szabályozásokon. Az oka az volt, hogy a deliktum elkövetésének száma jelentős

növekedésnek indult az ország különböző pontjain. Főként a déli és a dél-keleti határon érkeztek illegális bevándorlók Szerbiából és Romániából, mely egyre több más bűncselekményt is hordozott magával. Ezért a jogalkotó az 1990-es évek során módosított az embercsempészség tényállásán, célzatot hozzárendelt hozzá. Mindezek mellett meghatározta az alap- és minősített eseteit is: minősített esetnek számított, ha az elkövető bűnszervezeti tag, fegyveresen, felfegyverkezve robbanószerrel valósította meg a tényállást. Magyarországon az Európai Unió csatlakozás után, újabb változtatások kerültek a Büntető Törvénykönyvbe az embercsempészség deliktumát illetően. Itt már nagy szerepet játszott a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 27. cikke, melyre azért volt szükség, hogy a belső és a külső határvédelem is biztosítva legyen az Európai Unió területén. Az embercsempészség a jelenlegi hatályos új Büntető Törvénykönyvünk szerint a közigazgatás rendje elleni bűncselekményekhez tartozik. Ezután nagyobb változást a 2015. évi CXL. törvény határozattal kapcsolatos bűncselekményei hoztak: a határzár tiltott átlépése, a határzár megrongálása és a határzárrel kapcsolatos építési munka megakadályozása. A 148/2023. (IV. 27.) kormányrendelet az embercsempészség bűncselekmény miatt elítéltek reintegrációs őrizetével szemben számos aggodalom lépett fel a közvéleményben. Nem értettek egyet azzal, hogy a magyar börtönökből bizonyos feltételek mellett, elengedik az embercsempészség miatt elítélteket. Azonban a jogalkotó indoka ezen módosítások érvényesítésének a börtönök túlszűfoltóságának enyhítése és finanszírozási problémák megoldása volt.

A harmadik nagyobb részegysége a szakdolgozatoknak, a határzárrel kapcsolatos bűncselekmények, melyek az elmúlt tíz év során meghatározó szerepet töltek be a hazai politikában és a büntetőjogban is. A 2015. évi CXL. törvénymódosítás lényege egy fizikai határzár felépítése volt, mely megakadályozta az illegális határátlépést és az ahhoz kapcsolódó bűncselekményeket. Mindemellett, a jogalkotó módosításokkal illette a Büntető Törvénykönyvünk általános részét is, ahol kiemelt a kiutasítás büntetése. Továbbá számos változtatás figyelhető meg a Büntető eljárásjogban is, melynek lényege a gyorsabb, egyszerűbb és rugalmasabb eljárás lefolytatása, a menekültügy a büntetőjog kérdéskörében.

Összességében elmondható, hogy az illegális migráció és a büntetőjog aktualitása megkérdőjelezhetetlen, és a belső jognak ehhez a jelenséghez kell alkalmazkodnia, olyan jogszabályok megteremtésével, melyek hatékonyak, időállóak és garantálják az ország közbiztonságát a külső veszélyek ellen, azonban emellett igazságosak és összhangban állnak az Európai Unió jogszabályokkal és az emberi és polgári jogokkal.

IRODALOMJEGYZÉK

- Bartkó Róbert (2019) *Az irreguláris migráció elleni harc hazai büntető anyagi jogi keretei*. Gondolat Kiadó, Budapest
- Bartkó Róbert (2019) „Eddig és ne tovább!” – Gondolatok a határzár jogszerűségéről. *Miskolci Jogi Szemle* 14. évfolyam 2. Különszám 1. Kötet
- Bartkó Róbert and Borbély Veronika (2020) Az irreguláris migrációt kísérő kriminalitások az Unióban. *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények*
- Csemáné Váradi Erika – Görgényi Ilona – Gula József – Lévy Miklós – Sántha Ferenc (2002) Az embercsempészet. *Magyar Büntetőjog Különös Rész II*. Bíbor Kiadó, Miskolc
- Csepeli György-Örkény Antal (2017) *Nemzet és Migráció* ELTE TáTK
- Dr. Amberg Erzsébet (2016) Migráció, büntetőjog, ultima ratio. *A Migráció bűnügyi hatásai*. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat. Budapest
- Dr. Gaál Gyula (2016) Az embercsempészés büntetőjogi aspektusból. *Migráció bűnügyi hatásai*. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat. Kódex Nyomda Kft. Budapest
- Dr. Görgényi Ilona, Dr. Gula József, Dr. Horváth Tibor, Dr. Jacsó Judit, Dr. Lévy Miklós, Dr. Sántha Ferenc, Csemáné Dr. Váradi Erika (2013) XXXIII. A közbizalom elleni bűncselekmények. Közokirat-hamisítás. *Magyar büntetőjog. Különös rész*. Wolters Kluwer Kft. Akadémiai Kiadó
- Dr. Hautzinger Zoltán (2016) Büntetőjogi tényállások a külföldiség és a migráció vonatkozásában. *A Migráció bűnügyi hatásai*. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat. Budapest
- Dr. Hegyaljai Mátyás (2016) Migráció, bűnügy, nemzetközi kitekintés. *A Migráció bűnügyi hatásai*. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat. Budapest
- Dr. Ifj. Lomnici Zoltán (2018) A kiskorú migránsok és a gyermek-menyasszonyok drámája – mit tesz Brüsszel az érdekükben?
- Dr. Ifj. Lomnici Zoltán (2018) Migráció és szexuális bűncselekmények: Nyugat-Európában is elismerik a bevándorlás drámai hatásait
- Dr. Ifj. Lomnici Zoltán (2024) A migrációt szorgalmazó uniós és tagállami politikusok súlyos felelőssége az antiszemitizmus elharapódzása miatt

- Dr. Mátyás Szabolcs (2016) A külföldi bűnelkövetők területi és strukturális jellemzői Magyarországon. *Migráció bűnügyi hatásai*. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat. Budapest
- Egységes Nyomozó Hatósági és Ügyészségi Bűnügyi Statisztika
- Emberi Jogok Illegális migráció Magyarországon (2012-2014)
- Hautzinger Zoltán (2016) Büntetőjogi tényállások a külföldiség és a migráció vonzásában. *Migráció bűnügyi hatásai*. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat. Kódex Nyomda Kft. Budapest
- Hautzinger Zoltán (2016) Büntetőjogi tényállások a külföldiség és a migráció vonzásában. *Migráció bűnügyi hatásai*. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat. Kódex Nyomda Kft. Budapest
- Illegális migráció alakulása – heti bontásban (2024)
- Interconnected and digital (2024) how migrant smugglers and human traffickers operate
- Király Balázs László (2016): Gondolatok a határárral kapcsolatos bűncselekményekről. *Migráció bűnügyi hatásai*. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat. Kódex Nyomda Kft. Budapest
- Kőhalmi László (2016) A határőrség hatáskörébe tartozó bűncselekmények az új Btk. Novella tükrében
- Központi Statisztikai Hivatal (2024) 11.1.1.4. Regisztrált elkövetők és elkövetések
- Mayer Erika Noémi (2016) Az embercsempészség elkövetési és ítélezési gyakorlata Magyarországon
- National Headquarters of the Hungarian Police General Situation Report on the Border Management 2023. I-XI.
- Póczik Sz. (2021). Embercsempészség, nemzetközi bűnügyi együttműködés, ítélhetősegek. *Bel- ügyi Szemle*, 69(10), 1851-1868.
- Póczik Szilveszter (2006) A bűnözés és a kisebbségek. Gönczöl Katalin - Kerezsi Klára - Korinek László - Lévay Miklós: *Kriminológia, szakkriminológia*. Complex Kiadó. Budapest
- Rádi Norbert (2016) A z illegális migrációval kapcsolatos bűncselekmények nyomozásának tapasztalatai DOI: 10.38146/BSZ.2016.12.6
- Sironi, A. C. Bauloz and M. Emmanuel (eds.) (2019) Glossary on Migration. International Migration Law, No. 34. International Organization for Migration (IOM), Geneva

Urbán Ferenc (2016) Bevándorlás és bűnelkövetés kapcsolata Magyarországon. *Migráció bűnügyi hatásai*. Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat. Kódex Nyomda Kft. Budapest

Windt Szandra (2005) Az illegális bevándorlás jellemzői Dél-Európában. *Kriminológiai Tanulmányok*. Országos Kriminológiai Intézet

JOGSZABÁLYJEGYZÉK

148/2023. (IV. 27.) kormányrendelet rendelet az embercsempészás bűncselekmény miatt elítéltek reintegrációs őrizetéről

1879. évi XL. törvénycikk a magyar büntető törvénykönyv a kihágásokról

1881. évi XXXVIII. törvénycikk a kivándorlási ügynökségekről

1903. évi VI. Törvénycikk az útlevelügyről

1903. évi VIII. törvénycikk a határrendőrségről

1908. évi XXXVI. törvénycikk a büntetőtörvénykönyvek és a bűnvádi perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról

1940. évi XVIII. törvénycikk, mely a magyar állam biztonságát és nemzetközi érdekét veszélyeztető egyes cselekmények büntetéséről

1948. évi XLVIII. törvénycikk a büntetőtörvények egyes fogyatékoságainak megszüntetéséről és pótlásáról

1957. évi 12. törvényerejű rendelet az ország területének elhagyására vonatkozó büntető rendelkezések kiegészítéséről

1961. évi V. törvény a Magyar Népköztársaság Büntető Törvénykönyvéről

1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről

1989. évi XXVIII. törvény a külföldre utazásról és az útlevelekről

1997. évi LXXIII. törvény a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról

1998. évi LXXXVII. Törvény a büntető jogszabályok módosításáról

1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról

2001. CXXI. törvény a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról

2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról

2007. évi LXXXIX. törvény az államhatárról

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről

2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről

2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról

2015. évi CXL. törvény egyes törvényeknek a tömeges bevándorlás kezelésével összefüggő módosításáról

2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról

2023. évi XC. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó általános szabályokról

3/2023 (I.12.) a büntetés-végrehajtás félbeszakítása és hazatérés külföldi országba

35/2024. (II. 29.) Korm. Rendelet a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó általános szabályokról szóló 2023. évi XC. törvény végrehajtásáról

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/399 rendelete (2016) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex)

Az Európai Parlament és a Tanács 562/2006/EK

Az Európai Unió Hivatalos Lapja (2012) C 326/77

Az Európai Unió Hivatalos Lapja (2016) L 77/1

EUR-Lex (2002) 2002/946/JHA: Council framework Decision of 28 november, 2002 on the strengthening of the penal framework to prevent the facilitation of unauthorised entry, transit and residence

Európai Tanács az Európai Unió Tanácsa (2024) A migráncscempészés és az emberkereskedelem elleni küzdelem

Európai Unió 2002/90/EK tanácsi irányelv

European Commission (2024) Setting out a plan to put the Migration and Asylum Pact into practice

European Union Terrorism Situation and Trend report 2023 (TE_SAT)

Kúria Bfv. II. 390/2021.

Kúria Bfv.I.1.323/2018.

Kúria Bfv.I.5/2023/15.

Kúria Bhar.II.93/2023/11.

Kúria Kfv.II.37.027/2020/10.

Kúria Kfv.II.37.832/2022/6.

Kúria, Bfv. III. 892/2015.

Német Büntető Törvénykönyvet módosító 50. törvény, Szövetségi Közlöny